

- IVANIĆ GRAD 2020 -Velikim koracima naprijed u 21. stoljeće

STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA ZA RAZDOBLJE
2014-2020.

IVANIĆ GRAD, SRPANJ 2014.

T&MC | Group

Dokument je izrađen u srpnju 2014.g.

Dokument je izradio konzultantski tim T&MC Group u sastavu:

- ⇒ Dr.sc. Damir Novotny, *Managing Partner*
- ⇒ Dipl. ing. Edin Hodžić, *Partner*
- ⇒ Mag.oecc. Ante Lončar, *Senior Consultant*
- ⇒ BA Krunoslav Loina, *Senior Consultant*
- ⇒ Mag.oecc Petra Kale, *Junior Consultant*

Na izradi dokumenta su sudjelovali:

Grad Ivanić Grad

SADRŽAJ

- IVANIĆ GRAD 2020 -Velikim koracima naprijed u 21. stoljeće - STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA ZA RAZDOBLJE 2014-2020

1. METODOLOGIJA I PRISTUP STRATEŠKOM PLANIRANJU.....	3
2. ANALIZA SADAŠNJEG STANJA.....	3
2.1. Osnovne informacije o Gradu.....	4
2.2. Gospodarsko okruženje i ekonomski potencijali Grada.....	5
2.2.1. Gospodarski subjekti na području Grada.....	7
2.3. Energetska infrastruktura.....	10
2.4. Analiza obrazovnih, ljudskih, kulturnih i prirodnih potencijala.....	13
2.4.1. Obrazovni potencijali.....	13
2.4.2. Prirodni potencijali.....	15
2.4.3. Kulturno povijesna baština.....	15
2.5. Analiza ljudskih potencijala i demografskih trendova.....	18
2.5.1. Demografska analiza stanovništva na području Grada.....	18
2.5.2. Dobna struktura stanovništva na području Grada.....	21
2.6. Pregled imovine u vlasništvu Grada.....	22
2.7. Poduzeća u vlasništvu Grada.....	24
2.8. Analiza javnih financija Grada.....	25
2.8.1. Financijski kapaciteti zaduživanja Grada.....	28
3. USPOREDNA ANALIZA.....	29
3.1. Strategija i politike regionalnog razvoja EU.....	31
3.2. Primjeri projekata regionalnog razvoja su-financiranih iz ERFD.....	35
4. STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA.....	40
4.1. Ekonomsko – politički kontekst.....	42
4.2. Pokretači ekonomskog razvoja.....	44
4.3. Glavni ciljevi ekonomskog razvoja.....	45
4.4. Izbor strateških prioroteta i tema.....	47
5. REALIZACIJA STRATEGIJE.....	48
6. MJERENJE NAPRETKA.....	49
7. ZAKLJUČAK.....	50

- IVANIĆ GRAD 2020 -Velikim koracima naprijed u 21. stoljeće

STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA ZA RAZDOBLJE 2014-2020

UVOD

Ivanić Grad (dalje u tekstu: Grad) je jedinica lokalne samouprave s oko 14.000 stanovnika koja se nalazi u Zagrebačkoj županiji, prstenu oko Grada Zagreba – najrazvijenijoj regiji u Republici Hrvatskoj.

Zbog svojih prirodnih resursa i geografskog položaja Grad može ostvariti razmjerno dinamičan gospodarski razvoj i rast u narednim godinama, u kontekstu ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo EU i dostupnosti europskih fondova za poticanje regionalnog razvoja.

Ova strategija ekonomskog razvoja Grada obuhvaća razdoblje 2014-2020, strateški horizont u kojem će se odvijati nova razvojna strategija Europske unije (*EU Agenda 2020*), koja zamjenjuje Lisabonsku Agendu. U okviru *Agende 2020* planirani su planirani fiskalni poticaji regionalnom i ruralnom razvoju koji će se financirati iz proračuna Europske unije.

Grad se nalazi se u ključnom razdoblju koje predstavlja izazov u kontekstu vlastitog razvoja ali i cijele regije. Temeljni strateški cilj je stvaranje pretpostavki za ubrzani ekonomski rast i razvoj te stvaranje novih radnih mjesta u kontekstu mogućnosti financiranja razvojnih projekata koje pružaju politike regionalnog razvoja EU.

STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA I PLANIRANJE RAZVOJNIH PROJEKATA

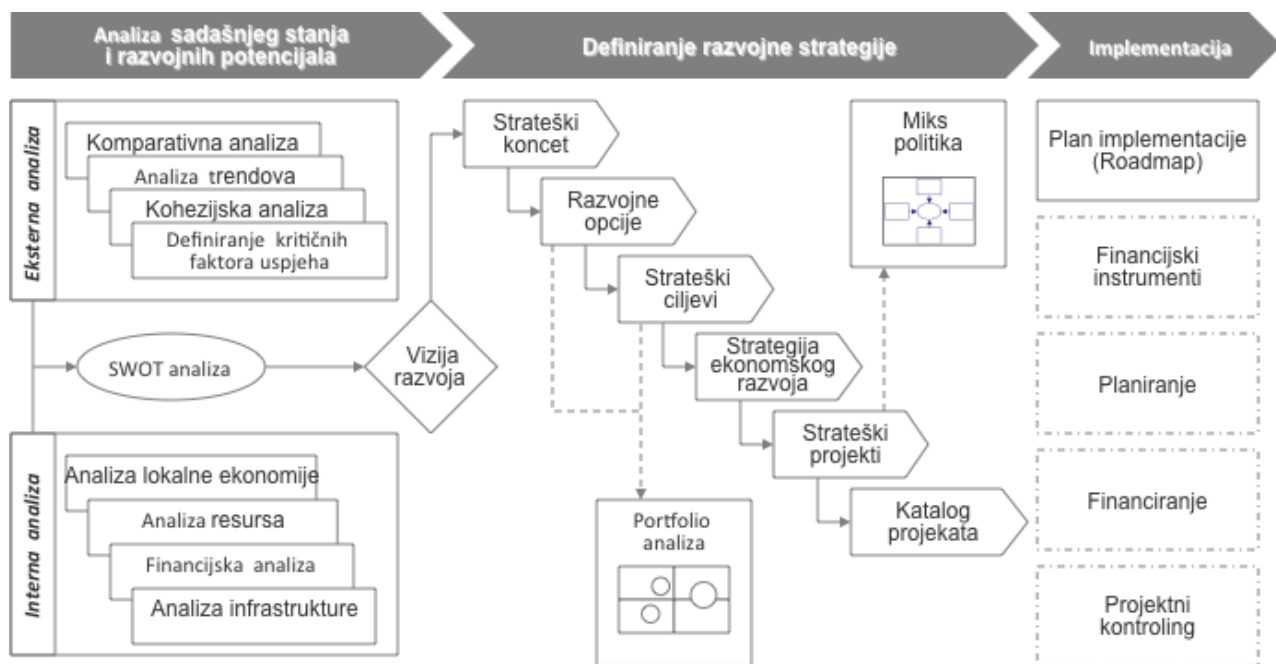
Ovom se strategijom definiraju glavni ciljevi ekonomskog razvoja Grada u srednjoročnom razdoblju. Glavni pokretač ekonomskog razvoja će biti javni projekti – projekti koje će pokrenuti Grad i kandidirati za sufinanciranje iz strukturnih fondova EU, kao i projekti koje će Grad razvijati zajedno s privatnim sektorom (javno-privatni projekti).

1. METODOLOGIJA I PRISTUP STRATEŠKOM PLANIRANJU

Programiranje strategije ekonomskog razvoja jedinica lokalne samouprave predstavlja iznimno kompleksan proces. Zbog složenosti ovog procesa, u koji su uključeni brojni pojedinci i zainteresirane strane, bilo je potrebno primijeniti odgovarajuću metodologiju.

U izradi strategije ekonomskog razvoja Grada primijenjena je standardna i provjerena metodologija strateškog planiranja, kako je to prikazano u Slici 1-1.

Slika 1-1: Metodologija strateškog planiranja razvoja jedinica lokalne samouprave

Izvor: T&MC Group

Definiranje strategije ekonomskog razvoja Grada započela je s analizom postojećeg stanja i razvojnih potencijala, koja je obuhvatila:

- ⇒ komparativnu analizu ekonomike Grada s usporedivim gradovima u EU
- ⇒ analizu razvojne strategije EU
- ⇒ analizu kohezijskih politika EU
- ⇒ analizu ekonomike Grada
- ⇒ pregled postojećih razvojnih inicijativa – pokrenutih razvojnih projekata

- ⇒ analizu i dokumentiranje ekonomskih potencijala – kapitala Grada
- ⇒ financijsku analizu – analizu proračunskih potencijala
- ⇒ analizu infrastrukture

U drugoj fazi je bilo prije svega potrebno definirati misiju i glavnu razvojnu viziju Grada, kao osnovne razvojne deklaracije. Programiranje same razvojne strategije obuhvatilo je:

- ⇒ definiranje osnovnog strateškog koncepta
- ⇒ utvrđivanje razvojnih opcija
- ⇒ definiranje glavnih razvojnih ciljeva i ekonomskih pokazatelja
- ⇒ utvrđivanje strategije ekonomskog razvoja
- ⇒ definiranje glavnih strateških projekata kao javnih i javno-privatnih pokretača ekonomskog razvoja Grada
- ⇒ definiranje organizacijskih pretpostavki
- ⇒ utvrđivanje

Treća faza programiranja razvojne strategije Grada obuhvatila je:

- ⇒ katalogiziranje razvojnih projekata s prethodnim studijama izvodljivosti (*poslovnim slučajevima*)
- ⇒ izradu Plana implementacije (*Implementation Roadmap*)

Katalog strateških projekata s planom implementacije tih projekata u razdoblju 2014-2020, sastavni su dio ovog dokumenta.

2. ANALIZA SADAŠNJEG STANJA

U analizi sadašnjeg stanja, osim temeljnih informacija o Gradu i njegovu gospodarstvu, utvrđeni su i dokumentirani ekonomski potencijal kao i gradska imovina, odnosno gradski kapital.

2.1. Osnovne informacije o Gradu

Grad se nalazi u Zagrebačkoj županiji, administrativnom prstenu oko grada Zagreba, od kojeg je udaljen oko 20 km. Grad je smješten uz glavne prometne pravce: autocestu Zagreb-Lipovac i uz sami željeznički europski koridor 10.

Grad se sastoji od 22 naselja: Caginec, Deanovec, Derežani, Donji Šarampov, Graberje Ivaničko, Greda Breška, Ivanić-Grad, Jalševac Breški, Lepšić, Lijevi Dubrovčak, Opatinec, Posavski Bregi, Prečno, Prerovec, Prkos Ivanički, Šemovec Breški, Šumećani, Tarno, Topolje, Trebovec, Zaklepica i Zelina Breška.

Na području Grada prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011.g. živi 14.548 stanovnika, a u samom naselju Ivanić-Grad 7714 stanovnika.

2.2. Gospodarsko okruženje i ekonomski potencijali Grada

Ekonomski razvoj Grada u prošlosti se temeljio na djelatnostima koje su povezane s eksploatacijom nafte i plina, građevinarstvom, djelomično prerađivačkom industrijom, te poljoprivredom.

Grad je i tradicionalni obrtnički centar u kojem su postojale brojne obrtničkih djelatnosti, a koje su u međuvremenu izgubile svoje izvorno značenje za gradsku ekonomiku i koje su se danas svele na trgovačke i ugostiteljske djelatnosti.

Iako se broj zaposlenih u razdoblju od 2001 - 2013. g. povećavo s 3.413 na 4.848 u 2013.g, svi drugi ekonomski pokazatelji ukazuju na ekonomsku stagaciju, što se može objasniti produljenom tranzicijom ali i nedostatkom odgovarajuće razvojne strategije.

Nalazišta nafte i plina na području Grada utjecala na stvaranje radnih mjesta u djelatnosti eksploatacije ovih prirodnih resursa. Ovaj gospodarski pod-sektor je desetljećima bio glavni poslodavac u Gradu. Međutim, u razdoblju od 2001-2013.g. broj zaposlenih u ovoj djelatnosti je opadao. Broj radnih mjesta se povećavao u sektoru graditeljstva, obrazovanja, različitih usluga i administrativnih poslova.

Analiza gospodarskih kretanja također ukazuje na velike strukturne promjene koje su se tijekom tranzicije i privatizacije događale u ekonomiji Grada, posebno u pod-sektoru prerađivačke industrije. Produktivnost se unutar industrije tijekom desetogodišnjeg razdoblja povećala, dok se broj zaposlenih drastično smanjio. Na području grada 1992. godine u industrijskom sektoru bilo je 2.522 zaposlenih, dok je 2010. godine taj broj iznosio svega 598. To ujedno govori da se stupanj industrijalizacije (izračunava se tako da se broj zaposlenih u industriji stavi u odnos s brojem stanovnika određenog područja i pomnoži sa 1000) smanjio s 106,4 na svega 33,0 (2008.), odnosno da je na 1000 stanovnika 1992. godine u industriji bilo zaposleno 106 radnika, a 2008. samo 33.

Tablica 2-1: Kretanje i struktura zaposlenih po gospodarskim granama

	2001.	2010.	2013.
Rudarstvo, nafta, plin	1.800	1.650	1.470
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	146	30	157
Prerađivačka industrija	461	598	567
Opskrba el energijom, plinom	69	72	42
Građevinarstvo	382	1021	1012
Opskrba vodom, gospodarenje otpadom			47
Trgovina na veliko i malo	376	285	348
Hoteli i restorani	49	30	59
Prijevoz, skladištenje i veze	17	17	207
Financijsko poslovanje	5	10	
Poslovanje s nekretninama	100	0	7
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti		77	78
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti		35	272
Obrazovanje		10	354
Ostale uslužne djelatnosti i zdravstvena zaštita	8	19	220
Ukupno	3.413	3.854	4.848

Izvor: DZS

Što se tiče ostalih djelatnosti, 2001. najviše je zaposlenih, iza industrije, imalo građevinarstvo, odnosno trgovina na veliko i malo. U njima je bila zaposlena gotovo polovica od ukupno zaposlenih u poslovnim subjektima na ovom području. U svim ostalim djelatnostima, broj gospodarskih subjekata je znatno manji, a niti broj zaposlenih u njima nije toliko značajan. U ovom promatranom periodu, poljoprivreda je znatno izgubila na svom značenju što se tiče broja zaposlenih.

2.2.1 Gospodarski subjekti na području Grada

Prema raspoloživim informacijama u Gradu posluje 275 poduzeća u različitim trgovačko-pravnim oblicima. Tradicionalno dominira primarni sektor Rudarstva / eksploatacije rudnih bogatstva u konkretnom slučaju nafte i plina sa 1470 zaposlenih ili gotovo 30 % ukupno zaposlenih.

Građevinski sektor također zapošljava veliki broj radnika ali izvjesno je za očekivati snažan pad u sektoru. Prerađivačka industrija sa 567 zaposlenih zauzima treće mjesto po broju zaposlenih i jedna je od budućih okosnica razvoja malog i srednjeg poduzetništva na području Grada.

Tablica 2-2: Struktura ukupno zaposlenih u poduzećima po djelatnostima

Rudarstvo	29,4 %
Građevinarstvo	20,5 %
Prerađivačka industrija	11,5 %
Trgovina na veliko i malo	7,0 %
Ostali sektori	31,6 %

Izvor: FINA

Deset najvećih poduzeća s područja Grada čine oko 70 % ukupne gospodarske aktivnosti (Tablica 2-3). Elektrocentar Petek d.o.o. je najveće privatno poduzeće i svrstano je u građevinski sektor prethodnim analizama sa najvećim dijelom zaposlenih u spomenutom sektoru od 400 zaposlenih. Zaposleni u sektoru rudarstva (eksploatacije nafte i plina) zaposleni su u grupaciji INA d.d. koja ima sjedište u Zagrebu a podružnice u Gradu.

Tablica 2-3: Top 10 poduzeća mjerena po veličini ukupnog prihoda

Naziv poduzeća	Opis	Broj zaposl.	Dobit	Ukupan prihod (2012)
ELEKTROCENTAR PETEK d.o.o.	Elektroinstalacijski radovi	358	5.877.403	227.996.632
KAPITEL d.o.o.	Gradnja stamb. i nestamb. zgrada	107	4.955.964	41.978.454
AEKS d.o.o.	Obrada i prevlačenje metala	88	2.563.206	39.264.344
F.K.T. d.o.o.	Gradnja stam. i nestamb. zgrada	84	2.313.986	38.862.583
IVANIĆPLAST d.o.o.	Proizvodnja ostalih pr. od plastike	73	1.128.313	37.856.470
MATO EL-D d.o.o.	Popravak električne opreme	48	1.125.120	35.274.441
IVAKOP d.o.o.	Skupljanje, pročišćavanje i opskrba vodom	47	958.050	28.192.744
IVAMONT d.o.o.	Ugradnja stolarije	45	882.959	25.572.203
KLAS d.o.o.	Pr. kruha: pr. svježih peciva, slastičarskih proizvoda i kolača	42	861.784	22.276.627
LE-GRAD d.o.o.	Gradnja vodova za električnu struju i telekomunikacije	40	527.236	20.813.417

Izvor: FINA

Struktura najvećih poduzeća sa sjedištem u Gradu otvara pitanje dugoročne održivosti. Najveće poduzeće posluje u sektoru graditeljstva, odnosno svoje poslovanje u najvećoj mjeri povezuje s državnim elektroprivrednim poduzećem, što predstavlja visoku razinu rizika "jednog kupca". Drugo po veličini poduzeće se posluje u sektoru stanogradnje i nalazi se u neizvjesnom financijskom položaju.

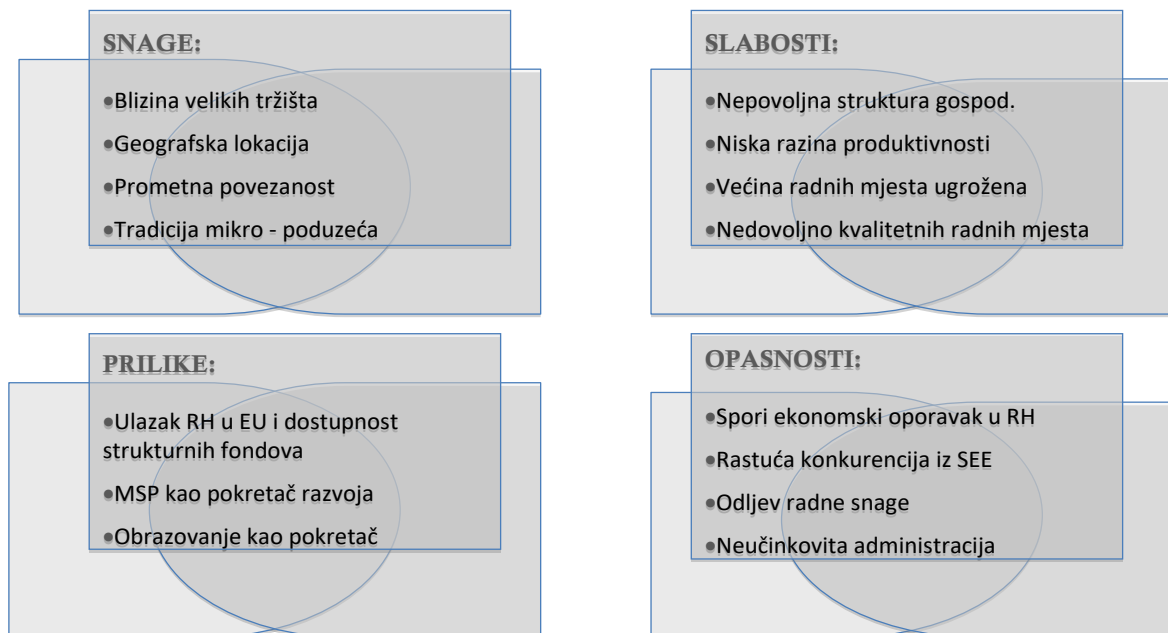
Tablica 2-4: Struktura obrta (mikro poduzetnika) po djelatnostima

Ugostiteljstvo	35%
Obrtnički radovi i usluge	30%
Trgovina i usluge	25%
Ostale usluge	10%

Izvor: FINA

Osim dominantnog udjela malog i srednjeg poduzetništva, procjenjuje se da obrti (mikro poduzetnici) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) zauzimaju između 15 - 20 % gospodarskih aktivnosti. Na području Grada posluje ukupno 357 obrta te 526 OPG-a. U strukturi OPG-a dominira ratarstvo (75%), zatim ga slijede povrtlarstvo, voćarstvo te stočarstvo.

Analiza postojeće gospodarske strukture Grada pokazuje brojne slabosti i opasnosti koje prijete gradskoj ekonomici. Međutim, u kontekstu ove strategije ekonomskog razvoja i članstva Republike Hrvatske u EU, Gradu se pružaju brojne prilike ubrzanog ekonomskog razvoja.

Slika 2-1: SWOT analiza potencijala ekonomskog razvoja Grada

Izvor: T&MC Group

STRATEGIJU RAZVOJA TEMELJITI NA MIKRO, MALIM I SREDNJIM PODUZEĆIMA

Temeljna pretpostavka dinamičnog ekonomskog razvoja je u prvom redu promjena postojeće i stvaranja nove, dinamične ekonomske strukture koja će se temeljiti na malim i srednjim poduzećima u sektorima koji imaju perspektivu u budućnosti.

2.3. Energetska infrastruktura

Na području Grada opskrbu električnom energijom obavlja DP „Elektra Križ“, uz Općine Križ, Kloštar Ivanić i Dubravu. Zagrebačka županija pripada sjevernom dijelu elektroenergetskog sustava koji se može opskrbljivati iz izvora na svom području, a manjkove energije podmirivati putem prijenosne mreže iz izvora u drugim dijelovima republike Hrvatske te uvozom iz susjednih zemalja.

Prema Prostornom planu uređenja Grada, daljnji ciljevi razvoja energetske infrastrukture obuhvaćaju prvenstveno glavne pravce elektroopskrbe s izgradnjom novog dalekovoda 2 x 400 kV (uz postojeći) novih 110 kV dalekovoda te nove TS 110/35 kV Ivanić-Grad i TS 35/10 kV Topolje, kao i povezivanje postojećih trafostanica Ivanić-Grad i Graberje Ivanečko podzemnim 35 kV kabelom.

Osim energetskog sustava elektroopskrbe, unutar razmatranog prostora izgrađena je značajna energetska infrastruktura (naftovodi, plinovodi, produktovodi) koja prati glavne prometne pravce - autocestu D-4 i državnu cestu D-43 (Ivanić Grad - Šumečani - Čazma). Unutar tih koridora izvedeni su magistralni plinovodi i naftovodi uključivo produktovod, a sve povezano i sa rafinerijom prirodnog plina "Etan" i otpremnom stanicom za naftu u Graberju Ivaničkom. Zajedno sa magistralnom plinskom infrastrukturom izgrađena je i distributivna plinska mreža sa pripadajućim mjerno-redukcijskim i redukcijskim stanicama.

Analiza ukazuje da su navedenim energetske sustavima već danas zadovoljene potrebe ovog područja, a Planom će se osigurati potrebni koridori za vođenje novih magistralnih tranzitnih pravaca.

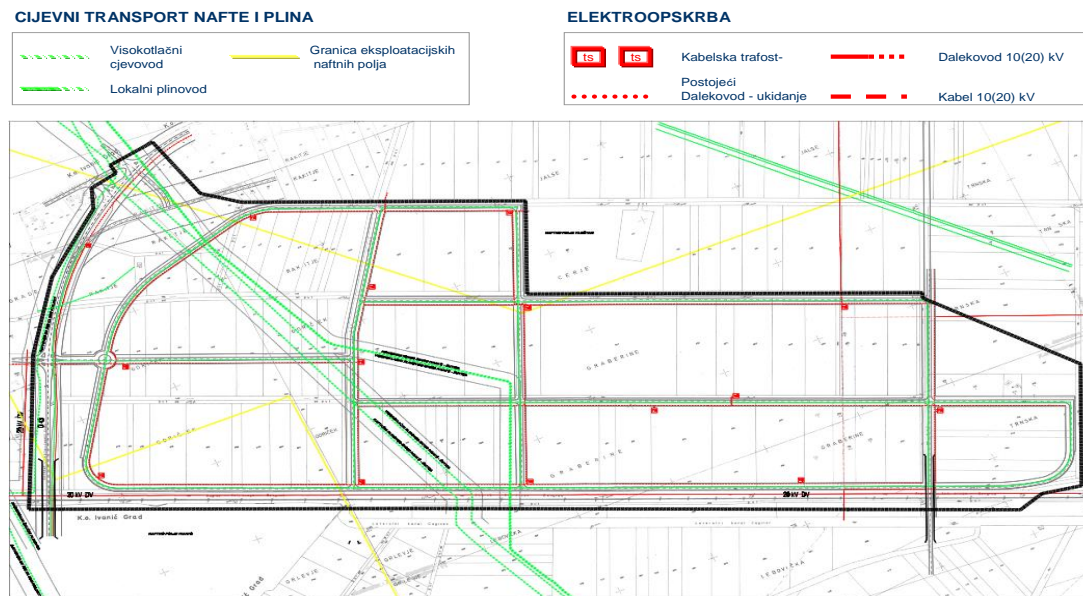
2.3.1. Obnovljivi izvori energije

Posljednjim (IV) izmjenama i dopunama PPŽŽ, donesenim 2011. godine, utvrđeni su opći uvjeti za planiranje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneraciju, a lokacije postrojenja trebaju se odrediti prostornim planovima uređenja velikih gradova, gradova i općina. Gradsko vijeće Grada Ivanić-Grada usvojilo je „Akcijski plan energetske održivosti razvoja Grada Ivanić Grada“ (SEAP) u sklopu europskog projekta, a u cilju energetske učinkovitosti u sektoru promet, javne rasvjete, stambene izgrade i zgradarstva. Najznačajniji dio projekta je izgradnja nisko energetske naselja Poljana.

2.3.2. Cjevovodni promet – sustav nafte i plina

Transportni plinski sustav u nadležnosti Plinacro d.o.o. sastoji se od mreže visokotlačnih magistralnih plinova i plinova za međunarodni transport, dok distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin za područje Ivanić-Grada, Kloštar Ivanića i Križa obavlja Ivaplin d.o.o. sa duljinom mreže od ukupno 397,6 km.

Slika 2-2: Mapa energetske infrastrukture Grada

Izvor: Grad Ivanić Grad

Područje Grada je, osim manjih zona, pokriveno distributivnom mrežom prirodnog plina. Napajanje distribucijske plinoopskrbne mreže sjeverno od autoceste je na MRS (mjerno redukcijskoj stanici) Ivanić III lociranoj u blizini Radilišta «Etan», a područje južno od autoceste na MRS Posavski Bregi. Obje MRS su u vlasništvu INA-e i po instaliranom kapacitetu znatno nadmašuju sadašnju potrošnju plina. Distribucijska mreža prirodnog plina je iz čeličnih (2/3 od cjelokupne dužine) i PE cjevovoda.

U budućnosti je neophodna zamjena starije čelične mreže, kao jedna od mjera smanjenja gubitaka distributivnog sustava. Transportni sustav za naftu obuhvaća naftovode. Na području Grada Ivanić-Grada nalaze se naftna i naftnoplinska polja (Šumećani, Ivanić i Žutica). Nafta dobivena iz eksploatacijskih polja vodi se sabirnim naftovodima do otpremne stanice OS Graberje, odakle se dalje magistralnim naftovodima otprema preko otpremne stanice OS Stručac do rafinerije Sisak na daljnju obradu.

2.4. Analiza obrazovnih, ljudskih, kulturnih i prirodnih potencijala

2.4.1. Obrazovni potencijali

Postojeća obrazovna infrastruktura skromnih kapaciteta i zastarjela, te ne odgovara obrazovnim standardima u EU, posebno ne standardima naprednog srednjeg i visokog obrazovanja za zanimanja budućnosti.

Tablica 2-5: Pregled postojeće obrazovne infrastrukture

Osnovne škole i školske sportske dvorane	⇒ na području Grada djeluju 4 osnovne škole: ⇒ izgrađena nova školska sportska dvorana Žeravinec te pripremljeni projekti za 2 školske nove sportske dvorane
Srednja škola	⇒ na području grada Grada djeluje samo jedna srednja škola
Viša/Visoka škola	⇒ Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje "Nikola Šubić Zrinski"
Pučko otvoreno veleučilište Ivanić Grad	⇒ programi obrazovanja uglavnom za obrtnička zanimanja
Muzička škola "Milka Trnina"	⇒ osnovna muzička škola

Izvor: Grad Ivanić Grad

Daljnji razvoj obrazovne infrastrukture, posebno strukovnog, srednjeg i specijalističkog visokog obrazovanja će biti potrebno kao temeljna pretpostavka ekonomskog razvoja Grada u budućnosti.

Tablica 2-6: Ljudski potencijali – obrazovna struktura

	Ukupno	M	Ž	OŠ	SSS	VŠS	VSS	mag/dr
Opći programi	4.406	1.526	2.880	3.781	535	-	-	-
Društvene znanosti	1.945	422	1.523	-	1.517	149	261	18
Hum. znanosti i art	142	39	103	-	28	10	9	5
Prerađ. ind., ing.	3.431	2.824	607	-	3.137	146	144	4
Obrazovanje	229	22	207	-	33	126	71	1
Prirodne znanosti	92	43	49	-	23	5	57	3
Poljoprivreda	331	139	192	-	242	22	64	3
Usluge	1.184	785	399	-	1.037	84	59	4
Zdravstvo	336	46	290	-	228	61	42	5
Ostalo	19	13	6	-	14	-	1	4
Ukupno	12.349	5.894	6.455	3.781	6.794	601	798	4

Izvor: Grad Ivanić Grad

Učešće više i visoko obrazovnih stanovnika Republike Hrvatske starijih od 15 godina iznosi 16,7%, dok je taj roj u ukupnom stanovništvu značajno niži i kreće se oko 14,9%.

Obrazovna struktura stanovnika na području Grada ukazuje na ispod-prosječnu zastupljenost stanovnika s višim i visokim obrazovanjem u ukupnoj populaciji, tek 9,6%. Unapređivanje obrazovne strukture stanovnika, kao pretpostavki ubravnog ekonomskog razvoja Grada, svakako mora biti jedan od prioriteta projekata.

2.4.2. Prirodni potencijali

Unutar ukupnog krajobraza pojedini lokaliteti definirani su kao značajna i osobito vrijedna prirodna područja u slijedećim kategorijama:

- ⇒ Šuma Marča
- ⇒ Šuma Graberje Ivaničko
- ⇒ Park Stjepana Pozesija
- ⇒ Žutica – nastamba dabrova – zaštićene vrste

Prirodno vrijedne šumske površine ovog područja čine šuma Marča i šuma Graberje Ivaničko. Šuma Marča nalazi se u Općini Kloštar Ivanić i dijelom u Gradu Ivanić-Gradu. Najveći dio tih šuma pokriva šuma hrasta i graba s prijelaznim zajednicama prema bukovoj šumi. U šumama ima i umjetno podignutih nasada – kultura (obični bor, smreka, ariš). Unutar tih uzorno gospodarenih šumskih sastojina hrasta, jasena i graba nalaze se značajna obitavališta brojnih životinjskih vrsta.

Spomenute šumske površine važne su iz više razloga: kao ekološka uporišta, u svrhu zaštite tla od erozije i kao faktor koji utječe na nivo podzemne vode uz ulogu obitavališta mnogobrojnih vrsta ptica i životinja, vjetrobranog pojasa i faktora koji utječe na mikroklimu kraja, odnosno kao značajna komponenta opće slike krajobraza.

2.4.3. Kulturno povijesna baština

U okviru kulturno povijesne baštine nalaze se upisane građevine u registru zaštićenih kulturnih dobara Republike Hrvatske koje se nalaze na području Grada Ivanić-Grada. Prvi se puta u zapisima Ivanić-Grad spominje još u 13. stoljeću (1246. g.). Minula stoljeća ostavila su bogato povijesno-kulturno naslijeđe. Slučajni nalazi upućuju na postojanje rimske civilizacije na ovom području. Uostalom, u doba rimske vlasti u Panoniji, blizu Ivanića prolaze glavne rimske panonske prometnice, od Andautonije prema Mursi i dalje.

Tu su župna crkva sv. Petra, koja je dovršena 1831. godine, u kasnobaroknom stilu. Krajem prošlog stoljeća oko crkve je uređen park u stilu engleske parkovne arhitekture. Godine 1925. pred ulazom u crkvu podignut je spomenik 1000. godišnjici hrvatskog kraljevstva. Među zanimljivostima Ivanić-Grada je i Gradska vijećnica. Stara općinska zgrada (Magistrat, Gradska vijećnica) smještena je uz župnu crkvu, na platou nekadašnje utvrde. Sagrađena je u razdoblju od 1871. do 1889. Godine, kada sama utvrda već gubi obrambeni značaj. Pročelje je današnji izgled dobilo u radovima početkom 20. Stoljeća. Nad ulazom je reljef grba općine Ivanić iz 1889. godine, a lijevo od ulaza postavljena je spomen – ploča znamenitom Ivanićanu Đuri Deželiću, pioniru hrvatskog vatrogastva. Naime, U Ivaniću je 1892. godine utemeljeno i jedno od najstarijih dobrovoljnih vatrogasnih društava, odakle je i utemeljitelj hrvatskog vatrogastva Đuro Deželić.

Kulturno povijesne i krajobrazne vrijednosti štite se temeljem mjera zaštite ugrađenih u dokumente prostornog uređenja. Na temelju Konzervatorskih podloga, Planovima su određene mjere zaštite koje se provode kroz izdavanje akata za građenje. Prostornim planom Zagrebačke županije i PPUG-om unutar ukupnog krajobraza na području Grada pojedini su lokaliteti definirani kao značajna i osobito vrijedna prirodna područja. Prirodne vrijednosti su utvrđene samo kao područja kulturnog krajolika 2. i 3. kategorije koji se štite kroz uvjetovanu namjenu površina i usmjeravanje izgradnje.

Tablica 2-7: Pregled kulturno –povijesnih potencijala

Povijesni sklop i građevina	Lokacija - Naselje
Sakralna građevina	
Župna crkva Sv. Petra u Ivanić Gradu	Ivanić-Grad
kapela sv. Jakova	Ivanić-Grad dio Poljana Breška
župna crkva sv. Nikole	Lijevo Dubrovčak
župna crkva sv. Maksimilijana	Posavski Bregi
filijalna crkva sv. Benedikta	Trebovec
Civilna građevina	
kurija Župnog dvora	Posavski Bregi
Memorijalna baština	
Memorijalni objekt	
zgrada	
spomeničko mjesto	
Dom kulture	
spomen reljefi s likom Alojzija Vulinca ispred doma	Ivanić-Grad, dio naselja Gornji Šarampov
Etnološka baština	
Etnološka građevina	
Zgrada tradicijske arhitekture, S. Majdeka 15	Ivanić-Grad
Zaklepica 18, drvena katnica iz 1782.	Zaklepica
Povijesno graditeljska cjelina	
Gradsko naselje/dio naselja	
1. Urbana cjelina, Ivanić-Grad	
Etnološka baština	
Etnološka građevina	
1. kuća i gospodarski objekt	Ulica Dragutina Flajpana 75, Čaginec
2. katnica s okućnicom	Zagrebačka 108, Graberje Ivaničko
3. drvena katnica	Gredska ul 33, Greda Breška
4. drveni štagalj i kuća	Ul. V. Jeđuta 48, Ivanić-Grad
5. drveni hambar	Opatinec br. 95, Opatinec
6. drvena katnica	Prerovec br. 27, Prerovec
7. drvena katnica s vanjskim stubištem	Babićeva 11, Topolje

Izvor: Grad Ivanić Grad

2.5. Analiza ljudskih potencijala i demografskih trendova

2.5.1. Demografska analiza stanovništva na području Grada

Prema posljednjim službenim rezultatima popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011.g., Grad je imao 14.548 stanovnika. Prema popisu iz 2001. godine, na području je živjelo 14.723 stanovnika, što je za oko 1.300 stanovnika više u odnosu na 1991. godinu. Gustoća naseljenosti iznosila je 1991. godine 77,6 st/km², a 2001. godine 84,7 st/km.

Broj stanovnika je 2011. na području Grada je nešto manji u odnosu na 2001., što se uglavnom objašnjava posljedicom nove metodologije u popisivanju stanovništva. U samom Gradu broj stanovnika je ipak porastao. Analizom broja stanovnika Grada i Zagrebačke županije može se konstatirati da Grad u ukupnom stanovništvu Županije učestvuje sa 4,75% prema popisu 2001. godine.

Prosječna gustoća naseljenosti na području Grada iznosi 84,82 st./km u 2001. godini, što je niže od pokazatelja za područje Županije (101,27 st/km² = 2001. god). Prema prostornom planu uređenja Grada, demografski razvoj realizirati će se u slučaju ostvarenja predviđenih gospodarskih aktivnosti unutar predmetnog područja.

Budući demografski razvoj neće biti ostvaren jednoliko na čitavom području, već će razvojni potencijali i specifičnosti pojedinog područja, ovisno o prirodnim resursima, zatečenoj razini gospodarskog razvitka, današnjoj koncentraciji urbanih funkcija i stanovništva, prometnoj infrastrukturi i dr. imati značajan utjecaj na demografski razvitak.

Tablica 2-8: Kretanja broja stanovnika 1991-2011.

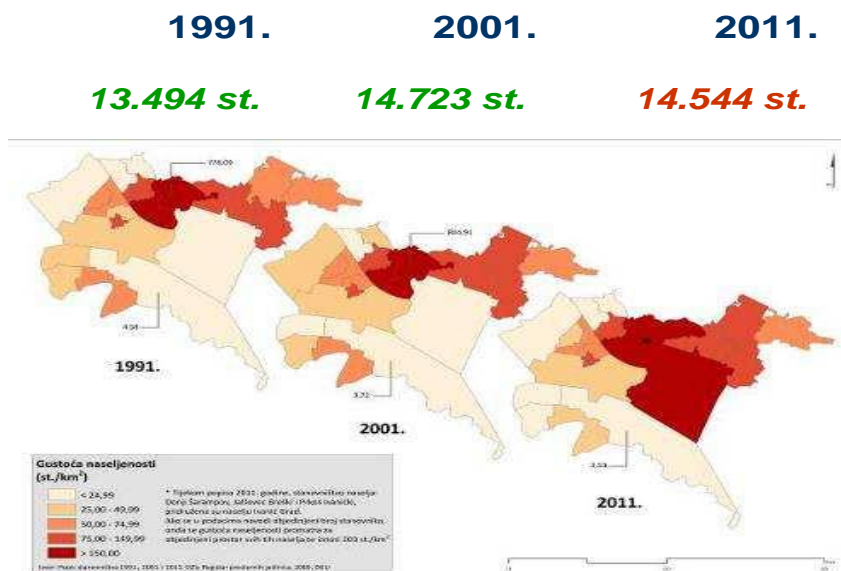
Područje	Površina		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 2011.	
	Km ²	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Caginec	5,17	2,96	504	3,73	605	4,11	554	3,80
Deanovec	6,70	3,86	555	4,11	566	3,84	539	3,70
Derežani	1,98	1,14	173	1,28	245	1,66	248	1,70
Donji Šarampov	32,15	18,52	600	4,45	656	4,46	-	-
Graberje Ivaničko	8,12	4,68	606	4,49	618	4,20	658	4,52
Greda Breška	2,81	1,62	174	1,29	165	1,12	157	1,19
Ivanić Grad	9,13	5,26	7.104	52,65	7.714	52,39	9.378	64,48
Jelševac Breški	2,53	1,45	450	3,33	669	4,54	-	-
Lepšić	3,36	1,94	55	0,41	54	0,37	45	0,30
Lijevo Dubrovčak	7,04	4,06	430	3,19	405	2,75	347	2,38

Opatinec	2,88	1,66	235	1,74	316	2,15	314	2,15
Posavski Bregi	18,11	10,43	735	5,45	783	5,32	803	5,52
Prečno	5,14	2,96	142	1,05	123	0,84	94	0,64
Prerovec	4,63	2,67	145	1,07	127	0,86	97	0,66
Prkos Ivanički	2,73	1,36	310	2,30	299	2,03	-	-
Tarno	2,48	1,42	60	0,44	65	0,44	560,38	
Topolje	31,45	18,1	144	1,07	117	0,79	111	0,76
Trebovec	14,84	8,5	320	2,37	376	2,55	346	2,37
Šemovec Breški	1,65	0,95	72	0,54	89	0,60	83	0,57
Šumečani	8,28	4,7	477	3,64	494	3,36	498	3,42
Zaklepica	0,78	0,45	83	0,62	101	0,69	87	0,59
Zelina Breška	1,95	1,12	120	0,89	136	0,93	94	0,64
UKUPNO	173,57		13.494		14.723		14.544	

Izvor: DZS

Prethodni popisi stanovništva ukazuju da ovo područje bilježi trend porasta stanovništva od 1961. godine zahvaljujući mogućnostima zapošljavanja u sektoru eksploatacije nafte i plina. Taj trend je u zadnjem desetljeću u opadanju ali događa se i u ostalim sektorima. Naselje Ivanić Grad danas predstavlja gradsko središte sa potencijalom regionalnog i razvojnog središta. Od ostalih naselja karakteristike jače razvijenog područja imaju Graberje Ivaničko i Posavski Bregi.

Slika 2-3: Kretanja broja stanovnika 1991-2011.

2.5.2. Dobna struktura stanovništva na području Grada

Podaci o broju kućanstava ukazuju na blagi porast sa 4.863 na 4.983 ili 2,5 %, dok je paralelno zabilježen pad broja stanovnika od 1,3 %. Dobna struktura stanovništva statički prikazuje dobru sliku, međutim trendovi su odljeva mlađeg stanovništva tako da u narednom periodu bez pokretanja značajnijeg gospodarskog rasta i aktivnosti a time i otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, ne može se očekivati zadržavanje postojeće dobne strukture, naročito u u segmentu mladih do 24 – 26 godina kada završava formalni dio visokoškolskog obrazovanja.

Tablica 2-9: Dobna struktura stanovnika

	Broj kućanstava 2001.	Broj kućanstava 20011.	Mlado (0-19) (%)	Zrelo (20-59) (%)	Staro (+60) (%)
Ivanić Grad	4.863	4.983	21,27	56,76	21,97
Caginec	181	189	19,46	59,10	21,44
Deanovec	190	185	22,95	55,41	21,64
Derežani	79	83	21,14	58,94	19,92
Graberje Ivaničko	232	248	21,69	55,12	23,19
Greda Breška	52	53	21,79	55,13	23,07
Ivanić Grad	3.043	3.161	23,52	57,68	20,94
Jelševac Breški	16	12	32,61	52,17	15,22
Lepšić	150	126	19,66	47,29	33,05
Lijevi Dubrovčak	113	106	19,94	59,19	20,87
Opatinec	254	261	23,77	53,31	22,92
Posavski Bregi	53	43	12,24	47,96	39,79
Prečno	48	39	16,32	56,12	27,55
Prerovec	26	26	28,23	55,29	16,47
Šemovec Breški	162	172	20,04	55,46	24,49
Šumečani	21	20	24,56	49,12	26,31
Tarno	44	44	16,07	58,03	25,89
Topolje	122	126	16,71	57,64	25,65
Zaklepica	30	29	26,14	53,41	20,45
Zelina Breška	47	41	21,21	49,50	29,29

Izvor: DZS

2.6. Pregled imovine u vlasništvu Grada

Na i području postoje brojni prirodni resursi, prije svega poljoprivredno i šumsko zemljište. Šumsko zemljište zastupljeno je u površini od 4.264,86 ha (25 % površine Grada) i sudjeluje u šumskom zemljištu Županije s otprilike 4%.

Ukupni resursi poljoprivrednog zemljišta iznose 9.956,04 ha (57,36% površine Grada i 16,3% poljoprivrednih površina Županije) te uključuju i uređene oraničke površine u društvenom sektoru (4.166,90 ha ili 4% površine Grada), dok se po veličini privatnog poljoprivrednog zemljišta (oranice) područje Ivanić-Grada nalazi na petom mjestu u Županiji.

Prirodne značajke sjevernog dijela ivanićgradskog kraja (površine oko 61,27 km² ili 35,3%) čine ravničarsko područje s nešto razvedenijom konfiguracijom na dijelu Brda Graberskog i Šumećana, manjim uzvisinama, udolinama s vodotocima, potocima i lokalnim putovima. U ovom dijelu korištenje prostora manifestira se u eksploataciji mineralnih sirovina uz ograničene poljoprivredne površine. Važan udio u iskorištavanju prostora imaju urbana (građevinska) područja koja obuhvaćaju i pojedine zone gospodarskih aktivnosti te šumska područja locirana na sjevernom i istočnom rubu ovoga dijela ivanićgradskog kraja.

Južni ravničarski dio, na koji otpada 112,30 km², karakterizira njegovo primarno usmjerenje na stočarstvo i poljoprivrednu proizvodnju, što je rezultat kvalitete i karakteristika zemljišta. Unutar ovog područja smješteno je i eksploatacijsko područje nafte i plina Žutica, dok rubni, istočni dio tog područja obuhvaća veliko šumovito područje, istoimenu šumu Žutica. Ona čini važan dio ukupnih potencijala gospodarskih šuma i predstavlja vrlo značajan razvojni resurs. Osnovne gospodarske aktivnosti na tom prostoru vezane su uz direktno iskorištavanje postojećih prirodnih resursa.

Grad obuhvaća 6 katastarskih općina: **Ivanić Grad, Breška Greda, Prečno, Trebovec, Širinec i Opatinec**. Nisu prikazivani putevi i ceste (Breška Greda cijela k.o. i dijelovi ostalih k.o.). U tablicama su prikazani grupirano zemljišta i objekti u vlasništvu Grada (u m²). Grad raspolaže s značajnom fizičkom imovinom u svome vlasništvu, koja kreira ukupan gradski kapital i koji čini financijsku polugu u financiranju razvojnih projekata.

Tablica 2-10: Imovina u vlasništvu Grada

Objekti		m2	Zemljišta		m2
Kuća i dvorište	26	21.028	Oranice	180	261.067
Groblje \ Park \ Crkva		10.516	Ribnjak široko Polje		26.131
Stambeni objekti	7	62.864	Livade	93	194.510
Zgrada i groblje		10.443	Šetalište Dragice Kajfež		3.486
Tržnica \Gosp. Zgrada		1.416			
Vatrogasno spremište		519	Prelaznica		70.000
Sajmište		9.850			
Igralište Poljana		4.709	Široko polje \ Neplodno		
Groblje Poljana		3.917			
Industrijsko dvorište i centralni pročistač		29.167	Bušotine	2	37.000
Autoput \ Zgrade		49.511	Ostalo nerazvrstano		91.119
Ostalo nerazvrstano		38.718			
Ukupno		242.658	Ukupno		683.313

Izvor: Grad Ivanić Grad

U programiranju razvojne strategije za razdoblje 2014-2020.g. imovina u vlasništvu Grada će imati ključnu ulogu za osiguravanje vlastitog učešća u financiranju strateških projekata.

2.7 Poduzeća u vlasništvu Grada

Grad je osnivač ili suosnivač nekoliko poduzeća u području komunalne djelatnosti.

Ivakop d.o.o.		
Ivakop d.o.o. komunalno je poduzeće u vlasništvu Grada – 50 % / općine Križ 30 % / općine Kloštar Ivanić 20 % čija je primarna djelatnost sakupljanje i zbrinjavanje otpada na navedenim područjima. Snabdijevanje područja vodom te održavanje cjelokupnog vodovodnog sistema.	Zaposleni	49
	Prihodi	17,5 mil.
	Rezultat	0,38 mil.

Ivaplin d.o.o.		
Ivaplin d.o.o. komunalno je poduzeće u vlasništvu Grada – 50 % / općine Križ 30 % / općine Kloštar Ivanić 20 % zaduženo za distribuciji opskrbu plinom područja.	Zaposleni	n/a
	Prihodi	n/a
	Rezultat	n/a

Komunalni centar Ivanić Grad d.o.o.		
Poduzeće u vlasništvu Grada zaduženo za obavljanje poslova održavanja čistoće, javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja i krematorija, upravljanja tržnicom, odlaganje komunalnog otpada, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda te upravljanje nekretninama Grada.	Zaposleni	33
	Prihodi	13 mil.
	Rezultat	n/a

Odvodnja Ivanić Grad d.o.o.		
Poduzeće nastalo zakonskom obavezom izdvajanja djelatnosti vezanih za odvodnju. Prije toga egzistiralo je u formi organizacijske jedinice pod Komunalnim centrom Ivanić Grad. U budućnosti se očekuju promjene tako da će se spomenute djelatnosti izdvojiti u poduzeće na županijskog razini.	Zaposleni	8
	Prihodi	n/a
	Rezultat	n/a

Deregulacija i liberalizacija komunalnih usluga te tržišta energije i telekomunikacija u EU, omogućila je otvaranje tog tržišta za jedinice lokalne samouprave. Budući gradski razvojni projekti će se razvijati kroz postojeća i novo-osnovana gradska poduzeća.

2.8 Analiza javnih financija Grada

Proračun Grada u posljednje tri godine bilježi stagnaciju i blagi rast sa 58,4 milijuna kuna u 2012. godini na 60,0 milijuna kuna u 2010. godini sa rastom od 1,49 %. Projekcije iz sadašnje perspektive za 2015. i 2016. godinu predviđaju daljnju stagnaciju na razini 60 milijuna kuna.

Rashodi su unatoč stagnaciji prihodovne strane porasli sa 45 milijuna kuna u 2012. godini na 49,5 milijuna kuna u 2014. godini, ali u odnosu na 2013. ipak reducirani sa čak 54,2 milijuna kuna (snažan rast stavke kapitalne pomoći).

Proračun osim za redovno financiranje poslova, funkcija i programa Grada, je vrlo bitan i kao instrument ekonomske politike kojim se utječe na ekonomsko stanje Grada, odnosno na ekonomski rast i zaposlenost. U tom smislu Proračun je instrument kojim se može usmjeravati strateški smjer gospodarskog razvoja Grada i zapravo upravljati svim potencijalnim resursima.

U nastavku su prikazane glavne strukture proračunskih pozicija. Projekcije za buduće razdoblje 2015. – 2020. biti će izrađene i usklađene nakon preciznog definiranja pojedinačnih Projekata strateškog plana razvoja Grada.

Tablica 2-11: Plan proračun prihoda i rashoda za razdoblje 2012 -2016.

Račun prihoda i rashoda	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prihodi	58.413.143	57.587.011	60.105.111	60.090.111	59.991.111
Prihodi od poreza	24.907.000	25.536.000	25.406.000	0	0
Porez i prizet na dohodak	23.490.000	22.920.000	22.820.000		
Porez na imovinu	665.000	1.735.000	1.735.000		
Porezi na robu i usluge	752.000	881.000	851.000		
Pomoć iz proračuna	8.041.643	6.704.643	8.537.043	0	0
Izravnavanje za decentralizirane funkcije	3.600.000	3.450.000	3.450.000	0	0
Prihodi od imovine	818.500	866.500	1.596.500	1.546.500	1.596.500
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	21.660.000	21.876.000	21.705.000	0	0
Upravne i administrativne pristojbe	285.000	320.000	270.000	0	0
Prihodi po posebnim propisima	12.930.000	13.640.000	13.120.000	0	0
Komunalni doprinosi i naknade	8.445.000	7.916.000	8.315.000	0	0
Prihodi od prodaje proizvoda i robe pruženih usluga	2.650.000	2.239.868	2.598.568	0	0
Prihodi iz proračuna	326.000	344.000	242.000	242.000	242.000
Kazne, upravne mjere	10.000	20.000	20.000	0	0
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.473.600	5.117.754	5.473.600	5.473.600	5.473.600
Prihodi od prodaje neproizvedene	2.350.000	4.994.154	5.350.000	5.350.000	5.350.000

dugotrajne imovine – Prirodna bogatstva					
Prihodi od proizvedene dugotrajne imovine	123.600	123.600	123.600	123.600	123.600
Rashodi poslovanja	45.639.143	54.267.526	49.583.736	47.618.786	48.411.111
Rashodi za zaposlene	17.299.003	18.276.706	18.522.866	18.522.866	18.496.866
Materijalni rashodi	18.283.440	16.847.720	17.552.670	17.531.620	18.066.045
Financijski rashodi	940.100	589.500	579.600	579.600	579.600
Subvencije	1.107.000	600.000	1.405.000	1.405.000	1.405.000
Ostali rashodi	8.009.600	17.953.600	11.523.600	9.579.700	9.863.600
Tekuće donacije	6.529.600	6.912.600	8.508.600	0	0
Kapitalne donacije	100.000	85.000	215.000	0	0
Kapitalne pomoći	1.130.000	10.820.000	2.800.000	0	0
Kazne /Izvanredni rashodi	250.000	136.000			
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	31.608.600	20.297.500	11.063.500	13.666.925	14.305.600
Rashodi za nabavu neproizvedene dug. Imovine	1.010.000	0	960.000	413.425	0
Rashodi za nabavu proizvedene dug. imovine	30.568.600	20.297.500	10.103.500	13.253.500	14.305.600
Građevinski objekti	29.300.000	18.495.000	7.810.000	0	0
Postrojenja i oprema	498.600	622.500	673.500	0	0
Knjige, umjetnička djela i izložbe	120.000	120.000	120.000	0	0
Nematerijalna proizvedena imovina	650.000	1.060.000	1.500.000	0	0
Rashodi za dodatna ulaganja na nefin. imovini	30.000				
Račun zaduživanja/financiranja	16.361.000	14.569.000	-4.931.475	-4.278.000	-2.748.000
Primici od financijske imovine	18.450.000	16.892.000	201.000	201.000	201.000
Primljene otplate glavnice danih zajmova	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Primici od zaduživanja	18.450.000	16.891.000	200.000	200.000	200.000
Izdaci za financijsku imovinu	2.089.000	2.323.000	5.132.475	4.479.000	2.949.000
Izdaci za dionice i udjele u glavnici	0	0	250.000	0	0
Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita	2.089.000	2.323.000	4.882.475	4.479.000	2.949.000
Primljeni zajmovi financijskih institucija	2.089.000	2.183.000	2.932.475	0	0
Primljeni zajmovi trgovačkih društava	0	140.000	1.950.000	0	0
Rashodi poslovanja	45.639.143	54.267.526	49.583.736	47.618.786	48.411.111

Izvor: Grad Ivanić Grad

Prihodi državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne samouprave klasificiramo u dvije glavne skupine i to u prihode od poslovanja i prihode od prodaje nefinancijske imovine.

Najznačajniji prihodi od poslovanja su porezni prihodi. Oni su najznačajniji i najstabilniji izvorni prihodi državnog proračuna jedinica lokalne i područne samouprave. Grad ima specifičnost u odnosu na druge jedinice lokalne samouprave da ostvaruje pravo na rudnu rentu u iznosu od 10,5 mil Kn, što je gotovo 25 % izvornih prihoda.

2.8.1. Financijski kapaciteti zaduživanja Grada

Mogućnosti zaduživanja Grada zakonski su ograničene Uredbom o zaduživanju jedinica lokalne i područne samouprave iz Zakona o proračunu. Kreditna opterećenost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prati se na razini zakonskog ograničenja od 20% ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini zaduženja. U kreditnu opterećenost uključuje se stanje duga same jedinice i izdana jamstva pravnim osobama u većinskom, izravnom ili neizravnom vlasništvu Grada i ustanovama čiji je Grad osnivač.

Tablica 2-12: Financijski kapaciteti Grada – kapaciteti zaduživanja

u KN	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Izvorni prihodi	47.395.500	48.298.500	48.727.500	48.500.000	52.000.000
Razina zaduženosti u %	4,35%	4,90%	10,11%	9,19%	6,08%
Potencijal zaduženosti u %	20%	20%	20%	20%	20%
Neiskorišteni financijski potencijal zaduživanja			4.777.225	5.221.000	7.451.000

Izvor: Grad Ivanić Grad

Grad može u narednim godinama iskoristiti svoj potencijal zaduživanja za financiranje vlastitog učešća u strateškim projektima.

3. USPOREDNA ANALIZA

U prvoj fazi rada na izradi strategiji ekonomskog razvoja Grada za razdoblje 2014-2020. izvršena je usporednu analizu sličnih jedinica lokalne samouprave u neposrednom europskom okruženju te internu analizu potencijala s kojima Grad raspolaže a koji će se aktivirati u narednim godinama uz podršku EU politika regionalnog razvoja.

Ovo poglavlje ima za cilj predstaviti pozicioniranje Grada u kontekstu kohezijskih politika i politika regionalnog razvoja EU, te početno razumijevanje konteksta u kojem se proces strateškog planiranja odvija. Usporedna analiza s gradovima slične strukture i položaja u odnosu na glavne regionalne centre (u ovom slučaju Grada Zagreba i njegovog distrikta – Zagrebačke županije), pokazuje da Grad ima određeni razvojni deficit ali da ima i velike razvojne potencijale.

Tablica 3-1: Pregled usporednih ekonomskih pokazatelja

	Ivanić Grad (HR)	Murska Sobota (SLO)	Galanta (SK)	Leibnitz (A)
Broj stanovnika	14.548 (2011)	19.313 (2012)	15.873 (2011)	7.862 (2011)
BDP/ stanovniku	EUR 7.100 (2012)	EUR 11.445 (2012)	EUR 10.300 (2012)	EUR 28.059 (2012)
Index EU 28= 100	28%	45%	41%	124%
Index HR= 100	67%	65%	81%	75%
Broj zaposlenih	5.194* (2012)	13.481 (2012)	8.857 (2012)	4.103 (2012)
Broj nezaposlenih	2.065 (2/2013)	1.493 (2/2013)	1.111 (12/2012)	306 (12/2012)
Proračun	€ 5,0 mil. (2014)	€ 29,5 mil. (2014)	€ 10,7 mil. (2014)	€ 16,5 mil. (2013)

Izvor: T&MC Group / * registrirani zaposleni

Za potrebe usporedne analize su korišteni glavni ekonomski pokazatelji razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Sloveniji, Slovačkoj i Austriji. Analiza glavnih pokazatelja ukazuje na sljedeće:

- ⇒ usporedba prema bruto domaćem proizvodu (BDP) po glavi stanovnika pokazuje na razini 28% prosjeka EU, odnosno 67% hrvatskog prosjeka;
- ⇒ gradsko gospodarstvo kreira vrlo malo radnih mjesta – potencijal kreiranja novih radnih mjesta postoji;

- ⇒ broj registriranih nezaposlenih stanovnika Grada je previsok u odnosu na usporedive gradove;
- ⇒ prihodi gradskog proračuna su daleko niži nego kod usporedivih gradova, što ukazuje na nepovoljnu strukturu radnih mjesta i nisku razinu (registriranih) privatnih dohodaka stanovnika Grada.

Usporedna analiza ekonomskih pokazatelja dakle potvrđuje tvrdnju da Grad, unatoč blizini velikih tržišta (Zagreb, EU) zaostaje u gospodarskom razvoju ne samo u odnosu na hrvatski prosjek već i u odnosu na gradove slične veličine u zemljama srednje i istočne Europe. Zaostajanje u razvoju nije samo povezano s nepovoljnim makro-ekonomskim kretanjima na razini hrvatske nacionalne ekonomije. Usporavanje ekonomskih aktivnosti je i posljedica nedostatka odgovarajućih politika gradske uprave koje bi poticale ekonomsku aktivnost u Gradu.

Na temelju ovog dokumenta i uspoređivanja s drugim sličnim jedinicama lokalne samouprave u EU, u ovom će dokumentu biti predložene dugoročne razvojne vizije kao i pravci ekonomskog razvoja Grada.

3.1. Strategija i politike regionalnog razvoja EU

Visoka razina fiskalne centralizacije i vođenja ekonomskih politika na razini središnje ekonomske vlasti, jedan je od glavnih uzorka neravnomjernog regionalnog razvoja u Hrvatskoj ali i EU. Hrvatska vlada nije do sada vodila sustavnu politiku regionalnog razvoja. U tom smislu jedinice lokalne samouprave, dakle gradovi i općine, nisu uživale snažniju podršku svome razvoju od strane središnje države.

Ulaskom u punopravno članstvo EU, položaj i odgovornost za vlastiti razvoj jedinica lokalne samouprave se radikalno mijenja. Pored zajedničke agrarne politike (CAP), politike regionalnog i ruralnog razvoja su najvažnije zajedničke ekonomske politike u EU. Strukturni fondovi, kao glavni financijski instrumenti za poticanje regionalnog razvoja u koje se izdvaja oko 33% proračuna EU, po prvi put postaju dostupni i jedinicama lokalne samouprave u Hrvatskoj.

U svojoj strategije EU 2020, koja obuhvaća razdoblje od 2014-2020.g, EU definira jasno određenje nastavka pro-aktivne politike regionalnog razvoja s ciljem poticanja razvoja europskih regija s razinom razvijenosti nižom od europskog prosjeka.

Slika 3-1: Makro regionalna strategija EU 2020

Izvor: T&MC Group

Glavne komponente Strategije EU 2020. su:

- ⇒ **Pametani rast (Smart growth)**: razvoj ekonomije bazirane na znanju i inovacijama (ICT, kreativna ekonomija, kulturna ekonomija)
- ⇒ **Održivi rast (Sustainable growth)**: promicanje efikasnije, zelenije i konkurentnije ekonomije
- ⇒ **Uključivi rast (Inclusive growth)**: jačanje ekonomije koja stvara nova radna mjesta, zapošljava te koja jača socijalnu i teritorijalnu koheziju

U okviru strukturnih fondova Europske Unije, Europski fond za regionalni razvoj ima za cilj jačanje ekonomske i socijalne kohezije te smanjivanje razlika u razvoju između regija unutar EU. Uglavnom je usmjeren na infrastrukturne investicije, proizvodne investicije u cilju otvaranja radnih mjesta te na lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Tablica 3-2: Strukturni fondovi EU i ciljevi za razdoblje 2014-2020

Ciljevi	Strukturni fondovi i instrumenti		
Konvergenција	ERDF ¹	ESF ²	CF
Konkurentnost regija i zapošljavanje	ERDF	ESF	
Europska prekogranična suradnja	ERDF		
	Infrastruktura Investicije Inovacije	Obrazovanje Zapošljavanje	Prometna infrastruktura Okoliš, Energija
	Zemlje-članice, EU regije – gradovi i općine		Zemlje s $\leq 90\%$ prosječka BDP u EU

Izvor: T&MC Group

Ciljevi Europskog socijalnog fonda su smanjenje razlika u životnom standardu i blagostanju u državama članicama Europske Unije i njihovih regija, te time promicanje gospodarske i socijalne kohezije. Naglašava se promicanje zapošljavanja u EU, te pomoć europskim tvrtkama i radnoj snazi u što uspješnijem suočavanju s globalnim izazovima.

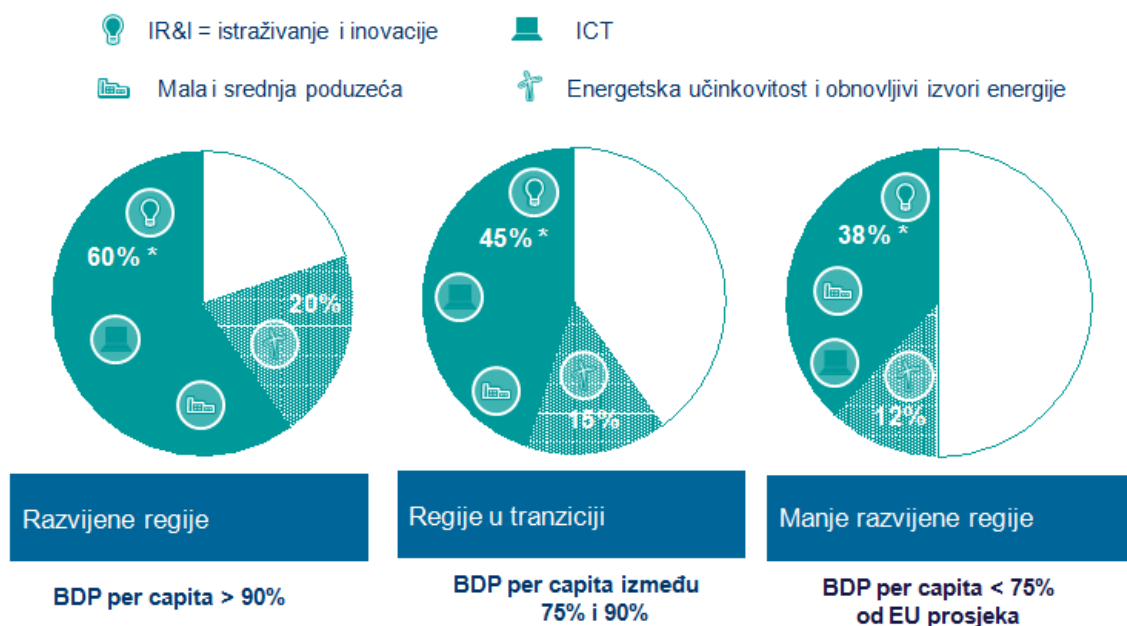
Kohezijski fond je financijski mehanizam za financiranje velikih infrastrukturnih projekata u EU na području prometa i zaštite okoliša u svrhu postizanja gospodarske i socijalne kohezije Europske Unije te poticanja održivog razvoja.³

Program kohezijske politike EU 2014. – 2020 predviđa godišnje izdvajanje za poticanje regionalnog razvoja u visini od €336 mlrd ili 33 % proračuna EU.

¹ Europski fondovi za regionalni razvoj

² Europski socijalni fondovi

³ <http://eufondovi.hr/>

Slika 3-2: Struktura ulaganja Europskog Fonda Regionalnog Razvoja (EFRD)

Izvor: EU, prilagodba T&MC Group

Europska unija će putem EFRD sufinancirati projekte jedinica lokalne samouprave, malih i srednjih poduzeća te obrazovnih institucija u područjima:

- ⇒ istraživanja i razvoja, razvoja inovacija
- ⇒ razvojnih projekata malih i srednjih poduzeća
- ⇒ ulaganja u informatičko- telekomunikacijske tehnologije, nove i internetske tehnologije (u okviru svoje posebne "Digitalne agende"), te
- ⇒ ulaganja u energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije.

Slika 3-3: Sektori u kojeće biti usmjeravana ulaganja (EFRD)

Izvor: EU / T&MC Group

Budući da se Grad po razini svoje ekonomske razvijenosti mjereno BDP-om po glavni stanovnika nalazi u segmentu nerzavijenih europskih regija, moći će se sa svojim razvojnim projektima kandidirati za sufinanciranje strateških projekata iz EFRD. Ključni izazov će biti pripremiti projekte u okviru gornjih sektora koji će biti sufinancirani iz tog fonda.

3.2. Primjeri projekata regionalnog razvoja su-financiranih iz ERFD

3.2.1. Pokrajina Koruška (Austrija)

Koruška (Austrija) je jedna od EU regija koja je ostvarila strukturnu prilagodbu i ostvaruje ubrzani ekonomski rast i razvoj.

Tablica 3-3: Temeljni podaci – pokrajina Koruška

Površina	9.533 Km ²
Stanovništvo	561.094
BDP/ stanovniku	€24.353 (2012) – 113,2% prosjeka EU(28)
Stopa nezaposlenosti	7,3% (2008)
Obrazovanje	20 visokoškolskih ustanova (2008) – 20% visoko-obrazovanih

Izvor: T&MC Group

Tablica 3-4: Najvažniji gospodarski sektori prema učešću BDP-a

Primarni sektor	1,6%
Sekundarni sektor (industrija)	29,8%
Tercijarni sektor	68,9%

Izvor: T&MC Group

Tablica 3-5: Model i instrumenti poticanja regionalnog razvoja Savezne pokrajine Koruške

EFRD	
Fondovi i instrumenti regionalnog razvoja Republike Austrije	Proračunske politike Pokrajine Koruške
Koruška Razvojna Kompanija d.o.o.	Koruški državni holding d.d. – KLH Grupa
Koruška Razvojna Kompanija d.o.o.	Udjeli u preko 20 strateških poduzeća
Lakeside - tehnološki park	Koruška razvojna agencija d.o.o.
Pokrajinski investicijski fondovi	Koruški fond za poticanje gosp. rasta
Društvo za upravljanje zemljištem i imovinom	Koruško društvo za saniranje poduzeća d.o.o.

Izvor: T&MC Group

Lakeside Science & Technology Park pored Klagenfurta (Austrija) ima 26.000m² prostora namijenjenih istraživačkim i tehnološkim kompanijama te znanstveno-

obrazovnim institucijama. Par predstavlja platformu suradnje između tehnoloških i ICT kompanija s znanstveno-istraživačkim institucijama.

Slika 3-4: Lakeside Science & Technology Park

U okviru ovog tehnološkog parka djeluje preko 60 tehnoloških poduzeća i poli-tehničko sveučilište Alpen-Adria. Park je u vlasništvu Grada Klagenfurta te se samofinancira iznajmljivanjem prostora – iskorištenost prostora 90%.

Park također predstavlja međunarodni kampus za znanost i tehnologiju.

3.2.2. Pokrajina Nitra (Slovačka)

Pokrajina Nitra (Slovačka) jedna je od europskih regija koja je doživjela snažan val direktnih stranih ulaganja (egzogeni razvojna strategija). U Slovačkoj također možemo naći uspješne primjere tehnoloških parkova kao što je CEPIT – Central European Park for Innovative Technologies te razvijen medicinski- i agro-turizam.

Tablica 3-6: Temeljni podaci – pokrajina Nitra

Površina	6.342 km ²
Stanovništvo	708.498
BDP/ stanovniku	€ 12.042 (2011) – 48,6% prosjeka EU(27)
Stopa nezaposlenosti	13% (2011)
Broj gospodarskih subjekata	49.392 (2011)

Izvor: T&MC Group

U strukturi BDP pokrajine Nitra dominira prerađivačka industrija s 35%.

Slika 3-5: Projekt ulaganja u medicinski turizam u Slovačkoj – Spa centar Bojnice u pokrajini Nitra

Izvor: Slovakia travel

Pokrajina Nitra je ostvarila značajne poticaje iz ERFD za su-financiranje regionalnog i ruralnog razvoja. Uz poticaje iz strukturnih fondova EU, slovačka vlada je razvila instrumente poticanja regionalnog razvoja koji su financirani iz lokalnih izvora – državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave.

3.2.3. Grad Brno (Češka)

U okviru revitalizacija stare urbane industrijske arhitekture ostvaren je URBACT - Projekt kulturne i urbane regeneracije Culture: Brno (CZ), Vaňkovka Galerie.

Slika 3-6: Primjer revitalizacije industrijske arhitekture – Galeria Vankova Brnu (Češka)

Namjena Galerie Vankovke (Brno):

- ⇒ revitalizacija industrijskog pogona
- ⇒ stanovanje
- ⇒ kulturni događaji (izložbe i koncerti)
- ⇒ komercijalni centar

4. STRATEGIJA EKONOMSKOG RAZVOJA GRADA

Strategija ekonomskog razvoja Grada za razdoblje 2014-2020. predstavlja dugoročni plan mobilizacije svih potencijala - gradskog kapitala prema ostvarivanju svoje misije, dugoročne vizije i dugoročnih ciljeva.

MISIJA – SVRHA POSTOJANJA GRADA:

”Osigurati kvalitetan život svim svojim stanovnicima u suvremenom, urbaniziranom, ekonomski naprednom, kulturno razvijenom i ekološki održivom gradskom okruženju”

DUGOROČNA VIZIJA:

” Postati u roku od narednih 7 godina ekonomski uspješan europski grad s razvijenom socijalnom i komunalnom infrastrukturom te uspješnim i rastućim gospodarstvom koje će osigurati blagostanje za sve građane”

Grad će nakon ostvarivanja ovom strategijom definiranih razvojnih ciljeva, raspolagati s dinamičnom ekonomijom, komunalno razvijenim urbanim središtem i razvijenim ruralnim dijelovima.

Grad će imati razvijenu kulturu i svojim građanima pružati suvremene javne usluge (eCity, Smart City).

Grad će postati privlačan poslovnim i kreativnim ljudima, turistima i ljudima koji se žele trajno nastaniti na njegovu području.

Ostvarivanje misije i dugoročne vizije se planira kroz ostvarivanje četiri glavne sastavnice strategije ekonomskog razvoja:

- ⇒ Produktivan grad - rast lokalne ekonomije koji će osigurati stanovnicima Grada visoku razinu osobnog i općeg životnog standarda
- ⇒ Uključivi grad - pružanje jednakih mogućnosti svim radno – sposobnim stanovnicima i osiguravanje odgovarajuće skrbi za stare i nemoćne
- ⇒ Grad s dobrom upravom - razvoj suvremenih sustava gradske uprave na principima "pametnog grada" (Smart City) i "internetskog grada" (e-City) koncepta
- ⇒ Grad s održivom ekonomijom - osiguravanje ravnoteže između ekonomskog razvoja i zaštite okoliša kako bi Grad bio poželjan za život

4.1. Ekonomsko – politički kontekst

Analiza sadašnjeg stanja je pokazala da je slabo gradsko gospodarstvo i izostanak gospodarskog rasta u proteklom desetljeću utjecala na izostanak općeg razvoja Grada. Zbog toga je Strategija razvoja za razdoblje 2014-2020.g. prije svega strategija ekonomskog razvoja.

Problemi u financijama središnje države i nemogućnosti financiranja regionalnog razvoja usmjerava aktivnosti i politike lokalne samouprave na samostalno programiranje svoga razvoja te usmjeravanje na financijske instrumente poticanja regionalnog razvoja u EU.

Za ostvarivanje dugoročne razvojne vizije potrebno je prihvaćanje slijedećih strateških određenja od strane svih najvažnijih nositelja procesa odlučivanja u Gradu te svih zainteresiranih strana:

- ⇒ Grad će svojim politikama poticati **kreativne i inovativne** gospodarske subjekte
- ⇒ ekonomski razvoj će Grad poticati **uključivanjem u ekonomske procese** i kreiranjem unutrašnje potražnje za proizvodima i uslugama poduzeća s gradskog područja
- ⇒ Grad će **podržavati rast produktivnosti ekonomskih subjekata** s razvojem gradskih produktivnih kapaciteta (razvoj obrazovanja, ljudskih potencijala, osiguravanja poslovne infrastrukture

- ⇒ Grad će osnivanje novih poduzeća i već osnovanih poduzeća koja žele poslovati na gradskom području poticati putem **vlastitog razvojnog fonda**

Za ostvarivanje ove strategije, donositelji odluka će morati također izvršiti slijedeće strateške izbore:

- ⇒ razvoja strategija Grada je primarno strategija ekonomskog razvoja, što znači da će se u gradskoj upravi biti potrebno osigurati snažniji utjecaj organizacijskih i funkcionalnih područja koja su vitalna za ekonomski razvoj
- ⇒ gradska razvojna strategija će se usko povezivati s razvojnim strategijama susjednih jedinica lokalne samouprave i Zagrebačke županije
- ⇒ ekonomska struktura Grada će se morati značajno osuvremeniti, što znači da će Grad poticati ekonomsku diverzifikaciju usmjerenu prema inovativnim i kreativnim poduzećima koja stvaraju višu dodanu vrijednost i koja mogu biti konkurentna na međunarodnom tržištu (izvozno orijentirano gospodarstvo)
- ⇒ razvoj obrazovne i kulturne infrastrukture, posebno infrastrukture za razvoj visokog i specijaliziranog obrazovanja će biti presudan za ekonomski razvoj Grada
- ⇒ Grad će se internacionalno pozicionirati, što znači da će se povezivati s gospodarskim, obrazovnim i jedinicama lokalne samouprave u susjednim zemljama – članicama EU

Grad prihvaća vođenje ekonomskog razvoja u razdoblju 2014-2020. koji će se odvijati kroz strateške korake promjena (*Step Change Growth*) i strateške razvojne projekte.

4.2. Pokretači ekonomskog razvoja

U strateškom horizontu u okviru ove strategije su predviđena tri glavne grupe pokretača ekonomskog razvoja Grada:

- ⇒ Razvoj gospodarstva i poduzetništva

Mikro, mala i srednja poduzeća će u planiranom strateškom horizontu biti glavni pokretači ekonomskog razvoja. Ovom se strategijom posebno naglašava razvoj mikro i malih poduzeća iz područja novih tehnologija te razvoj mikro-poduzeća u sektorima kreativnih djelatnosti, turizma i tradicionalnih obrta.

Budući da veliki dio područja Grada zauzimaju ruralna naselja, njihov razvoj i razvoj OPG u području "pametne" poljoprivredne proizvodnje te agro-turizma također se predviđa kao jedan od pokretača ekonomskog razvoja Grada.

Grad će također poticati udruživanje poljoprivrednih proizvođača s ciljem stvaranja konkurentnih i tržišno orijentiranih poljoprivrednih gospodarstava, usmjerenih na međunarodno tržište. U tom kontekstu će Grad sudjelovati svojim kapitalom u investicijama u izgradnji odgovarajuće infrastrukture (hladnjače, skladišta), odnosno u projekte razvoja agrarne infrastrukture koji će se kandidirati za sufinanciranje iz Fonda ruralnog razvoja EU.

Za financijsko poticanje poduzetništva te unapređivanja poduzetničke kulture i poduzetničke klime, Grad će formirati poseban razvojni fond koji će se financirati iz gradskog proračuna, fondova regionalnog i ruralnog razvoja EU te komercijalnih financijskih izvora.

⇒ Razvoj kulturnih djelatnosti i obrazovanja

U okviru razvoja kulturnih djelatnosti i obrazovanja planira se razvoj i javno-privatna ulaganja (Grad i privatni poduzetnici) u sektoru kulturnih djelatnosti.

Izgradnja infrastrukture (sveučilišni campus) za privlačenje domaćih i međunarodnih istraživačkih organizacija i ustanova iz područja visokog obrazovanja na područje Grada ovom se strategijom postavlja kao jedan od srateških prioriteta.

Osim obrazovne infrastrukture, ova strategija predviđa razvoj infrastrukture za kulturne i kreativne te sportske djelatnosti, kao pokretača ekonomskog razvoja i stvaranja kvalitetnih radnih mjesta.

⇒ Razvoj ponude zdravstvenih usluga i zdravstvenog turizma

Razvoj ponude zdravstvenih usluga i zdravstvenog turizam predstavlja također jedan od pokretača ekonomskog razvoja Grada. Zdravstvena ustanova Naftalan, u vlasništvu Zagrebačke županije planira svoj razvoj i značajne investicije u proširenje kapacitete i ponude medicinskih usluga i usluga medicinskog turizma.

Grad će poticati ulaganja privatnih poduzetnika u manja liječilišta (klinike) i rehabilitacijske centre koji bi se uključili u klaster medicinskog turizma kojem će Naftalan biti okosnica.

Uz zdravstvene i liječilišne kapacitete, ovom se strategijom predviđa razvoj hotelsko-turističke ponude, odnosno ulaganja u manje hotelske, smještajne i ugostiteljske kapacitete.

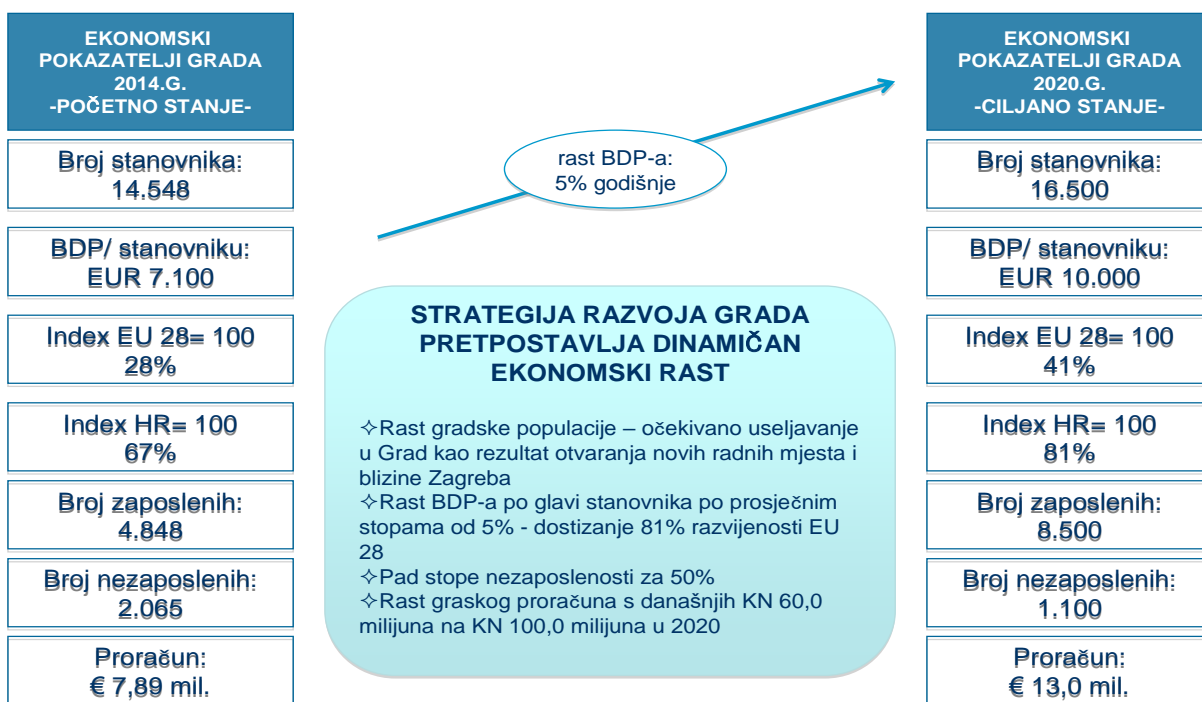
4.3. Glavni ciljevi ekonomskog razvoja

Glavni strateški ciljevi Grada u razdoblju 2014.- 2020. godine su sljedeći:

- ⇒ postati grad poželjan za život u njemu (place-to-live)
- ⇒ osigurati pretpostavke za dugoročno održiv gospodarski rast utemeljen na razvoju
- ⇒ ekonomije znanja, obrazovnim, kulturnim i kreativnim djelatnostima
- ⇒ uspostaviti suvremenu, diverzificiranu, uspješnu i konkurentnu gospodarsku strukturu
- ⇒ izgraditi infrastrukturu na temelju modela pametnog grada ("smart city") i internetskog grada ("e-city")
- ⇒ izgraditi infrastrukturu za razvoj kulturnih, sportskih i obrazovnih djelatnosti

Strategija definira dinamičan ekonomski razvoj kao osnovni strateški cilj. U tom smislu se i definiraju ciljani ekonomski pokazatelji za 2020.g. kako je to prikazano u Slici 4-1.

Slika 4-1: Ciljani ekonomski pokazatelji Grada 2020.

Izvor: T&MC Group

Dinamika ekonomskog rasta se definira kroz slijedeće ekonomske pokazatelje u 2020.g.;

- ⇒ rast gradske populacije – očekivano useljavanje u Grad kao rezultat otvaranja novih radnih mjesta i blizine Zagreba
- ⇒ rast BDP-a po glavi stanovnika po prosječnim stopama od 5% - dostizanje 81% razvijenosti EU 28
- ⇒ pad stope nezaposlenosti za 50%
- ⇒ rast gradskog proračuna s današnjih KN 60,0 milijuna na KN 100,0 milijuna u 2020.

Strategija ekonomskog razvoja Grada predviđa diverzifikaciju gospodarske djelatnosti promjenom strukture radnih mjesta prikazanom u tablici 4-2.

Tablica 4-1: Promjena strukture radnih mjesta

		2014.	2020.
Primarni sektor	Poljoprivreda i rudarstvo	29 %	20 %
Sekundarni sektor	Prerađivačka industrija	11 %	20 %
Tercijarni sektor	Građevinarstvo, trgovina, ugostiteljstvo, ostalo	60 %	55 %
"4.sektor" (R&D, kulturne i kreativne djelatnosti)	Nove tehnologije, kulturne i kreativne djelatnosti	-	15 %

Izvor: Grad Ivanić Grad / T&MC Group

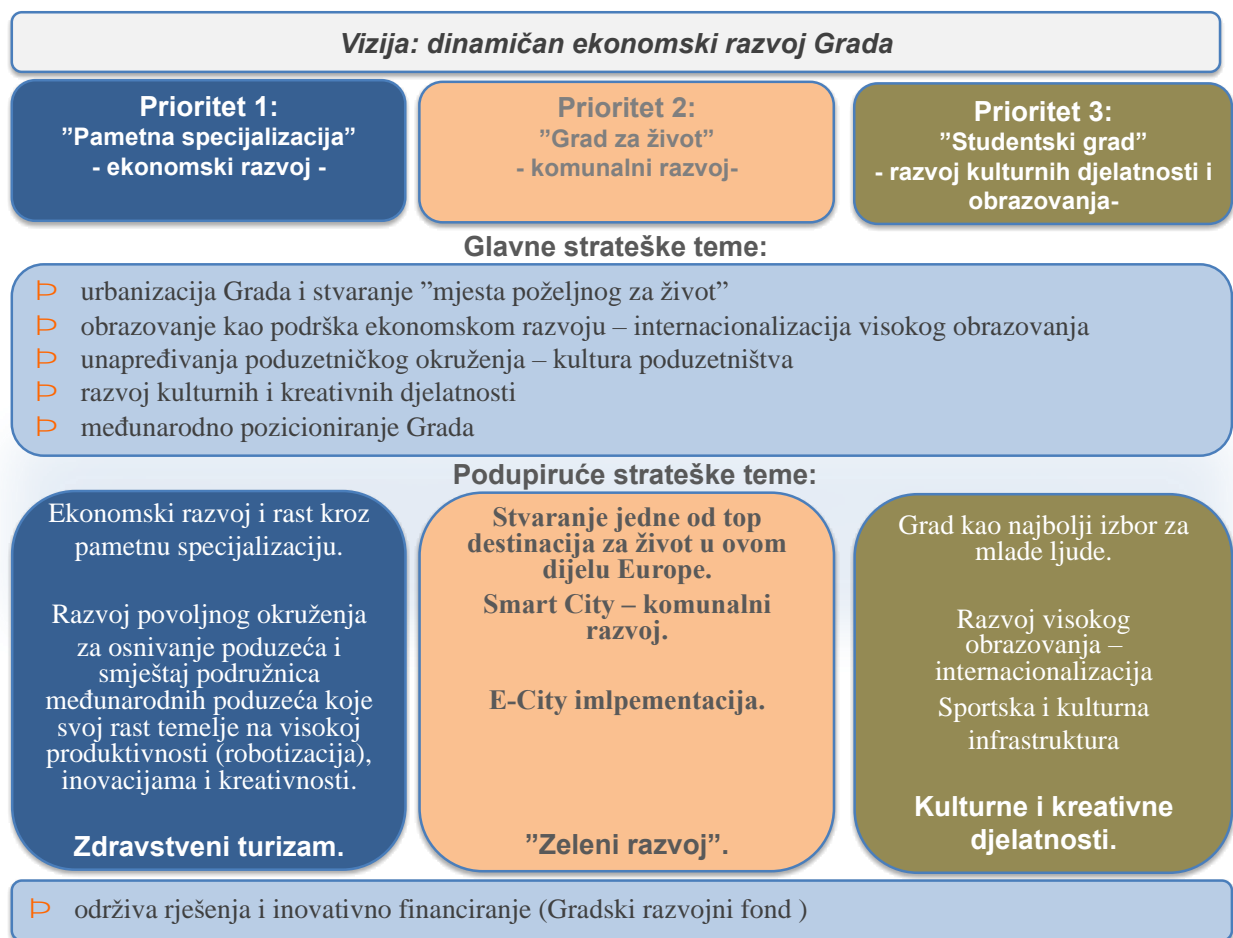
4.4. Izbor strateških prioriteta i tema

Nastavljeno na strateški imperativ dinamičnog ekonomskog rasta Grada, identificirana tri razvojna prioriteta:

- ⇒ **"Pametna specijalizacija"** – odražava potrebu da se ekonomski subjekti na području Grada specijaliziraju za područja u kojima se kreiraju više i visok dodane vrijednosti, odnosno da se gradskim politikama potiče ulaganja inovativnih i kreativnih poduzeća na području Grada;
- ⇒ **"Grad ugodan za život"** – predstavlja strateški prioritet nastavka urbanizacije i pretvaranja Grada u suvremeni europski grad koji će biti poželjan za život. Ovaj prioritet pretpostavlja ulaganja u revitalizaciju urbane strukture i komunalne infrastrukture, kao i stvaranja suvremene gradske uprave organizirane prema konceptima Smatr City i e-City;

⇒ **”Studentski Grad”** – označava prioritet razvoja obrazovne, kulturne i sportske infrastrukture koja će privlačiti studente u Grad i koja će istovremeno podupirati ekonomski razvoj, odnosno razvoj poduzeća i poduzetništva.

Slika 4-2: Prioriteti i strateške teme

Izvor: Grad Ivanić Grad / T&MC Group

Grad se nalazi u blizini grada Zagreba kao metropole i velikog ekonomskog središta koje predstavlja oko 50% svih domaćih ekonomskih aktivnosti i broja radnih mjesta.

Ta činjenica omogućava Gradu stvaranje konkurentne prednosti, odnosno omogućava stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja i konkurentne ekonomske strukture. Temeljna pretpostavka je potreba za tzv. ”pametnom specijalizacijom”.

Gradske politike će biti usmjerene prema poticanju ulaganja poduzeća koja otvaraju kvalitetna radna mjesta u područjima zdravstvenih usluga i medicinskog turizma, inovativnih poduzeća u području novih tehnologija te agrarnoj i artizanskoj proizvodnji hrane.

Komunalni razvoj je jedan od pretpostavki ukupnog ekonomskog razvoja. Grad će u narednim godinama prioritetno ulagati u revitalizaciju gradskog središta, urbanizaciju, uvođenje suvremene komunalne infrastrukture te energetsom osamostaljenju ulaganjem u vlastitu "bio utemeljenu" energiju.

Suvremeni gradovi zahtijevaju i suvremenu fizičku i elektronsku povezanost. U tom je smislu svakako prioritet unapređivanja fizičkog povezivanja Grada s gradom Zagrebom (željeznica) i međunarodnom Zagrebačkom Zračnom lukom. Potpuna digitalizacija Grada i osiguravanje širokopojasnog pristupa Internetu svim privatnim i poslovnim korisnicima, također je jedan od priororeta.

Razvoj visokog obrazovanja kroz partnerstvo Grada s međunarodnim i domaćim sveučilištima u obrazovnim područjima koja će podupirati ekonomski razvoj Grada (medicina, nove tehnologije, kulturne i kreativne djelatnosti, agrarni marketing).

Razvoj sportske infrastrukture, kao jedna od prioritetnih tema, će biti namijenjena rekreativcima, amaterskim i profesionalnim sportašima.

4.5. Razvojne politike

Ostvarivanje dugoročne vizije ekonomskog razvoja Grada i ostvarivanje strateških prioriteta povezano je s:

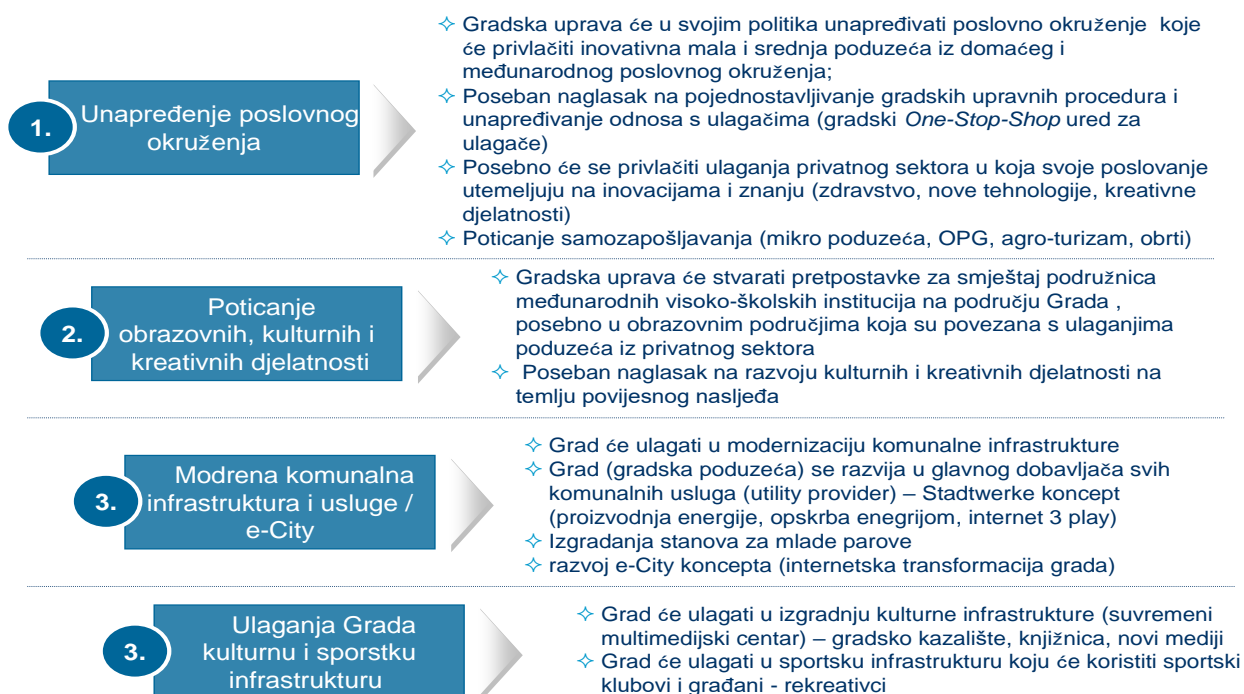
- ⇒ fokusiranjem razvojnih politika koje će Grad voditi u okvirima svojih zakonskih nadležnosti, kao i
- ⇒ pripremom i realizacijom razvojnih projekata u kojima će Grad biti investitor ili partner privatnim investitorima.

Razvojne politike Grada će se fokusirati na slijedeća područja:

- ⇒ unapređivanje poslovnog okruženja, poduzetništva i poduzetničke kulture;

- ⇒ poticanje obrazovnih, kulturnih i kreativnih djelatnosti;
- ⇒ poticanje ulaganja u modernu komunalnu infrastrukturu i usluge; te
- ⇒ poticanje ulaganja u obrazovnu, sportsku i kulturalnu infrastrukturu

Slika 4-3: Fokus razvojnih politika Grada na četiri područja

Izvor: T&MC Group

Razvojne politike će se ugraditi u proračunske politike, odnosno su-financiranje razvojnih projekata će se biti integralni dio gradskog proračuna.

5. REALIZACIJA STRATEGIJE

Razvojni projekti su glavna poluga za implementaciju ove strategije. Za razdoblje 2014. – 2020. planira se realizacija osam strateških projekata.

Strateški projekti će se kandidirati za sufinanciranje iz strukturnih fondova EU. Procijenjena vrijednost projekata koje će u strateškom razdoblju Grad pokrenuti i aplicirati za sufinanciranje je između € 61 - 70 milijuna (Tablica 5-1).

Tablica 5-1: Pregled glavnih razvojnih projekta

	Naziv	Opis	Vrijednost (€)	Nositelj
1.	Revitalizacija gradskog središta i "Starog Ivanića"	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja gradskog središta Revitalizacija cjelokupne urbane opreme Revitalizacija "Starog Ivanića", stvaranje centra tradicionalnih obrta kao turističke atrakcije Uređenje šetnica uz rijeku Loniu Obnova fasada u užem gradskog središtu 	ca. € 5-8,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> Grad u partnerstvu s privatnim i javnim vlasnicima objekata
2.	Modernizacija komunalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> Modernizacija komunalne infrastrukture Izgradnja "zelenih otoka" Odlagalište i recikliranje otpada Izgradnja mreže široko-pojasnog pristupa Internetu 	ca. € 4-6,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> Gradsko komunalno poduzeće
3.	Tehnološki park / Sveučilišni campus-a / Inovacijski centar	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja tehnološkog parka namijenjenog inovativnim i tehnološkim poduzećima Izgradnja sveučilišnog campusa (prostori za izvođenje visoko-školske nastave, smještaj studenata) Izgradnja inovacijskog centra za djelatnosti istraživanja i razvoja 	ca. € 10,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> SVP Tehnopolis (d.o.o. u vlasništvu Grada) Zakupoprisci: visoka učilišta iz inozemstva, mikro,mala i srednja poduzeća
4.	Centar kulturnih i kreativnih djelatnosti	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja centra kulturnih i kreativnih djelatnosti namijenjen javnim i privatnim korisnicima (poduzećima iz područja kulturnih i 	ca. € 10,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> SVP Kulturini (d.o.o. u vlasništvu Grada) Privatni korisnici

		kreativnih djelatnosti) <ul style="list-style-type: none"> • Centar će obuhvatiti sve postojeće kulturne djelatnosti Grada , glazbenu školu , knjižnicu, multimedijске djelatnosti 		
5.	Projekt revitalizacije posavskih kuća i razvoj seoskog turizma	<ul style="list-style-type: none"> • Popisivanje i dokumentiranje postojećeg stanja tradicionalnih "posavskih kuća" na teritoriju Grada • Revitalizacija "posavskih kuća" • Razvoj agro-turističkih projekata 	ca. € 2-5,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> • Turistička zajednica Grada • Gradski muzej • Privatni vlasnici
6.	Izgradnja gradske energane	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja gradske koo-generacijske energane – proizvodnja toplinske i električne energije za potrebe Grada 	ca. € 10,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> • SVP Gradska energana (d.o.o. u vlasništvu Grada i privatnog partnera)
7.	Izgradnja sportskog centra	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja multifunkcionalnog sportskog centra za potrebe rekreativnih, amaterskih i profesionalnih sportaša (otvoreni sportski tereni, zatvoreni prostori) 	ca. € 10,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> • SVP Gradski sportski centar (d.o.o. u vlasništvu Grada i privatnog partnera)
8.	Izgradnja stanova za mlade bračne parove	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja modernog stambenog naselja za mlade bračne parove koji se namjeravaju naseliti na pdoručju Grada 	ca. € 10,0 milijuna	<ul style="list-style-type: none"> • SVP (d.o.o. u vlasništvu Grada) • Zakupoprимci

Izvor: T&MC Group

Osim gornjih glavnih razvojnih projekata koji imaju multiplikacijski učinak na ekonomski razvoj, Grad će pokretati i druge manje komunalne projekte koji će se također kandidirati za sufinanciranje iz strukturnih fondova EU

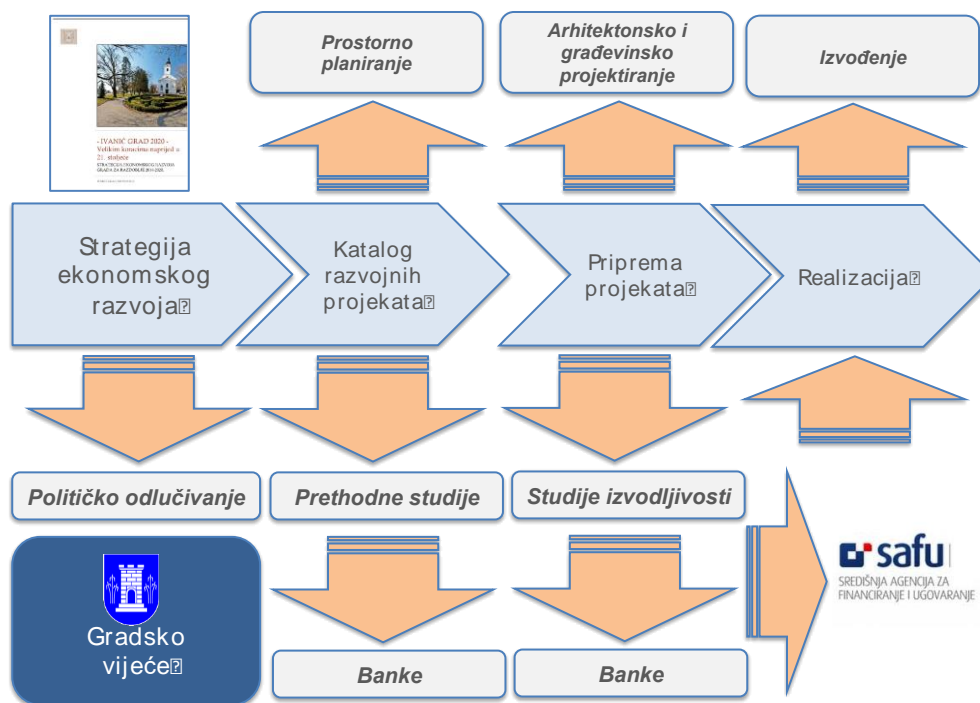
5.1. Proces pripreme i implementacije razvojnih projekata

Proces implementacije razvojnih projekata sastoji se od nekoliko podprocesa u koji se uključuju različiti sudionici i zainteresirane strane.

Nakon dovršavanja Strategije ekonomskog razvoja za razdoblje 2014-2020.g, dokument prolazi kroz proces političkog usuglašavanja i odlučivanja u okviru Gradskog vijeća.

Iz Strategije proizlaze glavni razvojni projekti koji se uvrštavaju u Katalog projekata i za koje se izrađuju odgovarajuće prethodne studije izvodljivosti te prezentacije komercijalnim i razvojnim bankama.

Slika 5-1: Proces realizacije razvojnih projekata

Izvor: T&MC Group

Nakon što je međufinanciranje pojedinačnog razvojnog projekta prihvaćeno od strane komercijalnih i/ili razvojnih banaka, projekt ulazi u pripremnu fazu u kojoj se pristupa arhitektonskom planiranju, usuglašavanju s urbanističkim planovima i zahtjevima te izradi ekonomske dokumentacije i studija izvodljivosti na temelju projektnih troškovnika.

Pojedini projekti ponovo prolaze kroz fazu političkog odlučivanja i konačnog odlučivanja u komercijalnim i razvojnim bankama. Usuglašeni i od banaka prihvaćeni projekti se prijavljuju za sufinanciranje od strane strukturalnih fondova EU. U slučaju prihvaćanja, sklapa se ugovor sa SAFU- središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje. Tek nakon sklapanja ugovora sa SAFU moguće je pristupiti realizaciji i ugovaranju s izvođačima radova.

6. MJERENJE NAPRETKA

Za mjerenje napretka ostvarenog kroz implementaciju Strategije ekonomskog razvoja mora biti razvijen poseban okvir. Pokazatelji napretka su usklađeni s vizijom i prioritetima, te su mjerljivi.

Pokazatelji napretka prikazani u tablici 6-1.

Tablica 6-1: Glavni makro pokazatelji napretka

	Pokazatelj	Početna vrijednost (2014)	Ciljana vrijednost (2020)
1.	BDP po stanovniku (kreiranje nove vrijednosti)	€ 7.100,00	€ 10.000,00
2.	Stopa nezaposlenosti (broj nezaposlenih / ukupan broj stanovnika)	14%	7%
3.	Broj stanovnika	14.548	16.500
4.	Stopa zaposlenosti (broj radnih mjesta / ukupan broj stanovnika)	33%	51%
5.	Prosječna bruto plaća, index (HR prosjek = 100)	98%	120%
6.	Proračun Grada	€ 7.9 mil.	€ 13,0 mil.

Izvor: T&MC Group

Uz primjenu standardne metodologije i ciljanih *benchmarking* izvora, utvrđena je razlika u razvijenosti te pokazatelji napretka koji bi se morali ostvariti do 2020.g. Ova strategija predviđa značajan napredak u svim makro-pokazateljima ekonomskog razvoja i napretka.

Grad planira značajne napretke u svim ostalim pokazateljima koji označavaju ekonomski prosperitet i kvalitetu života.

Za ostvarivanje gornjih ciljeva, gradska uprava će prilagoditi svoju organizacijsku strukturu te fokusirati svoje resurse na upravljanje procesom ekonomskog razvoja i ostvarivanju ciljeva. Buduća organizacijska struktura prikazana je u slici 6-1.

Slika 6-1: Prijedlog budućeg ustroja Grada kao jedinice lokalne samouprave

Izvor: T&MC Group

Grad planira značajne napretke u svim ostalim pokazateljima koji označavaju ekonomski prosperitet i kvalitetu života.

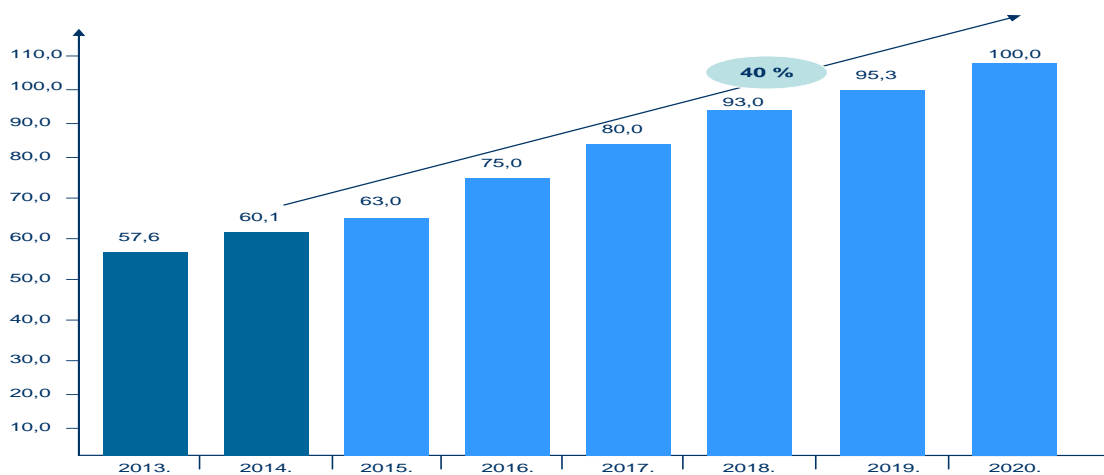
Proces praćenja progressa u ostvarivanju ciljeva će biti uspostavljen unutar gradske uprave. Proces praćenja progressa će biti podržan sveobuhvatnom analizom ekonomije Grada i gradskog tržišta rada. Analiza će se provoditi svake godine

6.1 Projekcije gradskog proračuna

Gradski proračun će u strateškom razdoblju narasti 40%, s današnjih KN 60,0 milijuna na KN 100,0 (13,0 milijuna eura) u 2020.g.

Detaljan plan proračunskih prihoda i rashoda za razdoblje 2014-2020.g. će biti izrađen i sastavni je dio ove strategije.

Slika 6-2: Projekcije visine gradskog proračuna

Izvor: T&MC Group

7. ZAKLJUČAK

Izrada dokumenta Strategija ekonomskog razvoja Grada za razdoblje 2014. -2020.g. obuhvaća analizu sadašnjeg stanja resursa Grada kao podloge za razvoj pretpostavki i pripremu projekata usklađenih sa razvojnim politikama u EU, definiranje vizije dugoročnog razvoja te prijedloge strateških projekata koji će biti kandidirani za sufinanciranje iz EU fondova. Na temelju usporedne analize sličnih jedinica lokalne samouprave u neposrednom europskom okruženju te interne analize potencijala s kojima Grad raspolaže predloženi su razvojni pravci i strateški ciljevi te glavni pokretači razvoja.

Ulaskom Republike Hrvatske u EU otvorile su se mogućnosti pristupanju europskim fondovima za poticanje regionalnog razvoja. Iskustvo drugih zemalja središnje i istočne Europe, danas punopravnih članica, pokazuje da je ulazak u EU pružio posebno velike šanse manjim lokalnim zajednicama i nedovoljno razvijenim regijama da u kratkom roku uz pomoć europskih fondova ostvare ekonomski razvoj za koji bi trebala desetljeća.

Na temelju sveobuhvatne usporedne analize, te analize razvojnih potencijala, odnsono mogućnosti sufinanciranja razvojnih projekata iz strukturni fondova EU, pred Gradom je veliki izazov pokretanja novog razvojnog ciklusa i ostvarivanja vizije iz ove strategije.

Popis tablica

Tablica 2-1:	Kretanje i struktura zaposlenih po gospodarskim granama.....	6
Tablica 2-2:	Struktura ukupno zaposlenih u poduzećima po djelatnostima.....	7
Tablica 2-3:	Top 10 poduzeća mjerena po veličini ukupnog prihoda.....	8
Tablica 2-4:	Struktura obrta (mikro poduzetnika) po djelatnostima.....	8
Tablica 2-5:	Pregled postojeće obrazovne infrastrukture.....	13
Tablica 2-6:	Ljudski potencijali – obrazovna struktura.....	14
Tablica 2-7:	Pregled kulturno –povijesnih potencijala.....	17
Tablica 2-8:	Kretanja broja stanovnika 1991-2011.....	19
Tablica 2-9:	Dobna struktura stanovnika.....	21
Tablica 2-10:	Imovina u vlasništvu Grada.....	23
Tablica 2-11:	Plan proračun prihoda i rashoda za razdoblje 2012 -2016.....	26
Tablica 2-12:	Financijski kapaciteti Grada – kapaciteti zaduživanja.....	28
Tablica 3-1:	Pregled usporednih ekonomskih pokazatelja.....	29
Tablica 3-2:	Strukturni fondovi EU i ciljevi za razdoblje 2014-2020.....	32
Tablica 3-3:	Temeljni podaci – pokrajina Koruška.....	35
Tablica 3-4:	Najvažniji gospodarski sektori prema učešću BDP-a.....	35
Tablica 3-5:	Model i instrumenti poticanja regionalnog razvoja Savezne pokrajine Koruške.....	36
Tablica 3-6:	Temeljni podaci – pokrajina Nitra.....	37
Tablica 4-1:	Promjena strukture radnih mjesta.....	46
Tablica 5-1:	Pregled strateških projekata.....	46

Popis slika

Slika 1-1:	Metodologija strateškog planiranja razvoja jedinica lokalne samouprave	2
Slika 2-1:	SWOT analiza potencijala ekonomskog razvoja Grada	9
Slika 2-2:	Mapa energetske infrastrukture Grada	12
Slika 2-3:	Kretanja broja stanovnika 1991-2011	20
Slika 3-1:	Makro regionalna strategija EU 2020	31
Slika 3-2:	Struktura ulaganja Europskog Fonda Regionalnog Razvoja (EFRD)	33
Slika 3-3:	Sektori u kojeće biti usmjeravana ulaganja (EFRD)	34
Slika 3-4:	Lakeside Science & Technology Park	36
Slika 3-5:	Projekt ulaganja u medicinski turizam u Slovačkoj – Spa centar Bojnice u pokrajini Nitra	38
Slika 3-6:	Primjer revitalizacije industrijske arhitekture – Galeria Vankova Brnu (Češka)	39
Slika 4-1:	Ciljani ekonomski pokazatelji Grada 2020	46
Slika 4-2:	Prioriteti i strateške teme	47
Slika 4-3:	Fokus razvojnih politika Grada na četiri područja	47
Slika 5-1:	Proces realizacije razvojnih projekata	49
Slika 6-1:	Prijedlog budućeg ustroja Grada kao jedinice lokalne samouprave	49
Slika 6-2:	Projekcije visine gradskog proračuna	49